

Domoljub

v Ljubljani, 16. marca 1938

Leto 51 • Štev. 11

Nekoč je bila Avstrija . . .

Naše severne sosedje Avstrije ni več. Tiste male namreč, ki je še ostala po svetovni vojni z okrog sedmimi milijoni prebivalcev. Kmalu bo izbrisan že zadnji ostanek nekot tako velike habsburške države tudi z zamlejivodom.

Tako rekoč preko noči je izginila mala obdonska republika, ki je v svojih križih in težavah povsod iskala prijateljstva, samo v Jugoslaviji najmanj.

Avstrijo smo šteli med katoliške države, kakor Spanijo. Marsikaj zglednega si lahko ugotovil v življenju avstrijske republike tudi v današnjih dneh. Vendar moramo z žalostjo poudariti dejstvo, da povojna Avstrija ni pomala ne krščanstvu ne socialnosti, ko je šlo za naše brate koroške Slovence. Kakor predvojna Avstrija, tako je tudi povojna ostalina Habsburjanov gnjavila naše koroške rojake gospodarsko, ko je izpodrivala s slovenskih grunov naše ljudi in naseljevala čistokrvne Nemce, pa tudi kulturno, ko je z neizprosno doslednostjo ponemčevala slovenski Korotan vseposvod v društvih, v javnih ustanovah, v šoli, v cerkvi . . . In to se je godilo brez ozira, če je bil za kanclerja socialni demokrat ali krščanski socialist. Naj ves svet ponovno siši, da tudi Šušnikova avstrijska vlada vzlič obljubam in vzlič mednarodnim dogovorom ni dala deset in desetisočim naših bratov onstran Karavank niti ene resnično slovenske šole.

Pisali smo že, da je bil nedavno v Nemčiji sestanek med voditeljem Nemčev Hitlerjem in avstrijskim kanclerjem Šušnikom. Prva posledica tega nenadnega in nenavadnega srečanja je bila preosnova avstrijske vlake, v katero je vstopilo tudi nekaj zastopnikov avstrijskega naravnega socializma. Tačaj nato so izpustili iz zaporov veliko število avstrijskih hitlerjevcov in jih dali polno politično svobodo.

Toda zdi se, da v kanclerjewi duši nekaj ni bilo prav. Morda je šel v dogovoru z g. Hitlerjem predaleč in si je zato skušal olajšati vest z ljudskim glasovanjem, ki ga je zaukazal na dan 13. marca. Tako naj bi ljudstvo samo izjavilo, ali je za priključitev Avstrije Nemčiji ali ne.

Hitlerjevc v Avstriji in izven nje so dvignili velik hrup, češ da način glasovanja, kakor si ga je zamislił g. Šušnik, ne bo pokazal pravega ljudskega mišljenja. In ko so avstrijski socialni demokrati, ki so zelo številni, izjavili, da se glasovanja te bodo udeležili, je g. Hitler pravilno sklepal, da je nastopil ugodni trenutek za izvršitev načrtu, ki je bil diplomatom že znan.

Kancler Šušnik je odstopil in avstrijski hitlerjevec Seyss-Inquart je sestavil novo, pač samo prehodno avstrijsko vlado iz samih narodnih socialistov. Ta vlada je pozvala v Avstrijo nemško armando, ki je že itak čakala v pripravljenosti. Do zob oborožene nemške čete so v kratkem času zasedle vsa avstrijska mesta in vse važne podeželske kraje. Državne, deželne in občinske uprave so prišle kaj nagle v roke pristašev popolne združitve Avstrije z Nemčijo.

Vodja tretjega »rajhac« g. Hitler je posetil Linz, nato svojo rodno hišo v Braunau, ki je od Linca oddaljen okrog 2 km, in končno grob svojih staršev v Leodingu. Povsod je prebivalstvo Hitlerja res navdušeno pozdravljalo. Ko dobre spoštovani čitatelji »Domoljuba« v roke, bo voditelj Nemčije že obiskal tudi Graz in Dunaj.

Nova hitlerjevska avstrijska vlada je dne 13. marca 1938 sklepla, da je Avstrija odslej dežela nemške države in da bodo o tem viadem sklepu glasovali dne 10. aprila 1938 vsi nad 20 let stari Avstrijev obeh spolov. Že danes je gotovo, da se bo za priključitev Avstrije Nemčiji izjavila velika večina.

Pod silo razmer je odstopil zadnji avstrijski državni predsednik Miklas in je zaračunal njegov namestnik hitlerjevski kancler Seyss-Inquart. Šušnik in druge dosedanje vodilne osebnosti so najbrž že v inozemstvu.

Dunajski kardinal Innitzer je objavil razglas, v katerem priporoča vernikom, naj se zahvalijo Bogu, da so se poslednji dogodki v Avstriji odigrali brez prelivanja krvi. Visoki cerkveni knez poziva Avstrije, naj molijo za srečno bodočnost in naj se pokore novim oblastem.

Kaj pa mi? Nekateri črnogledi, zlasti pa politični nasprotniki sedanje dr. Stojadinovića

vičeve vlade si izmišljajo zadnje dni največje gorostasnosti z očividnim namenom, da bi vladu izpodkopali tla. Zaman ves trudi Jugoslavija je vendar država, ki ima z Nemčijo prijateljski dogovor, ki nam jamči obstoj. Po veličastnem sprejemu našega ministrskega predsednika dr. Stojadinovića v Berlinu je vodja nemške države javno in slovesno izjavil, da ostane Jugoslavija velika in neodvisna država. Svet je res goljuf, toda če slovesne izjave mogočnega voditelja sedanje Nemčije ne bomo smatrali resnim, komu naj potem že verjamemo?

Dr. Stojadinovičev prijateljski dogovor je zgodovinskega pomena za obstoj Jugoslavije. Zato ima prav češko časopisje, ki trdi, da je pridobilia Jugoslavija s priključitvijo Avstrije Nemčiji sedem milijonov novih prijateljev. Ni torej nič nenavadnega, da se naši vojaki in njihovi poveljniki z nemškimi, ki so prišli na jugoslovansko mejo ne gledajo kot pes in mačka.

Mnogi so med nami, ki jih nemalo skrbi dosedanje postopanje hitlerjevskih oblasti proti katoliški Cerkvi in njenim pripadalkom v Nemčiji. To je mučna zadeva, vendar zavzamemo v Boga, ki je močnejši od vseh. Moč katoličanov se je s priključitvijo Avstrije Nemčiji silno okreplila. Prepričani smo tudi, da odločnemu vodju nemške države ni neznan, da bo Nemčija silna samo tedaj, če bo v nji vladal verski mir.

In končno, ali mislite, da g. Hitler, oboževalec čiste nemške rase, res želi, da se germanška kri še nadalje meša s slovansko? V svoji širokogrudnosti — bodimo optimisti, za pesimizem je še čas — bo, ko se valovi ustalijo in neha medsebojno obračunavanje, ki sledi vsaki, tudi nekrvavi revoluciji — dal vodja skoraj stotmilionskega naroda desetisočem koroških Slovencev vsaj v kulturnem — šolskem pogledu to, za kar so zaman proslili blivšo habsburško republiko.

Denar se zopet pretaka

Po žilih naših posojilnic zopet teče kri — denar. Zadružna zveza je zanje prejela dolejšnjih 134 milijonov. Od tega so dvignile zase druge 30 milijonov za svoje vlagatelje. Potrebni po deželi lahko dvigajo, drugi, ki ne potrebujejo denarja takoj, prepriješo, kar naje po načrtu odpade, na novo vlogo. Res se vsega ne da naenkrat narediti, toda povsod gre delo veselo naprej. Pomirjenje nastopa po vsej deželi. Vlagatelji vedo, da je resničen stavek: Zaupaj, toda vedi komu. Težki časi so bili. Toda nobena kmečka posojilnica

ni propadla, mestnih bank pa že precej. Ohraniti mirno kri, je znamenje zdravega človeka. Naše ljudstvo je sedaj pokazalo, da je zdravo.

Nové vloge

Pa ne samo, da je nastopilo pomirjenje! Posojilnice morejo poročati, da znova dobivajo vloge. Tudi denar, ki je bil doma po skrinjah, se je otajal. Pred tatovi se je spet zatekel v posojilnice. Tako bodo mogle ne-

(Nadaljevanje na prihodnji strani spodaj)

Prijateljem slovenske mladine!

V dneh od 26. do 29. junija tega leta bo v naši Ljubljani na Stadionu velika mednarodna mladinska prireditve, združena s telovadnimi in športnimi nastopi ter mednarodnimi, zlasti še slovanskih telovadnimi in športnimi tekmovalci.

Slovenska mladina bo imela tedaj izredno čast, da pozdravi v središču Slovencev, v svoji beli Ljubljani, člane sorodnih svetovnih mladinskih organizacij iz Avstrije, Belgije, Češkoslovaške, Francije, Nizozemske, Poljske in Švicarje, ki so že vsi pismeno obljubili svojo udeležbo. Iz daljne Amerike bodo prihitele tudi naši redni bratje in sestre, da bomo zbrani kot ena družina v zboru mednarodne mladine, s katero nas druži isti svetovni nazor.

V najtenejši povezanosti s temi izbranimi predstavniki svojih prijateljev bo v teh dneh naša mladina po mnogih letih zopet javno manifestirala za ideje krščanske kulture, za zvestobo Bogu in svoji materini besedi, za vdušnost narodu in državi, izražajoč pri tem najtopiejši ljubezen svojemu mlademu kralju, najvišemu državnemu poglavaru.

In v teh dneh bo naša mladina pred očmi vse slovenske javnosti in pred pričami in sodelovanjem izbranih mednarodnih krščanskih svetovnih organizacij pokazala na našem Sta-

dionu odločno in zavedno na cilje svojih telesnovzgojnih in prosvetnih teženj, ki naj vso slovensko mladino, v prisrčnem in plemenitem tekmovanju in srčni povezanosti s sorodnimi svetovnimi gibanji, odbrti zdravo in krepko na čim višji moralni stopnji v neprecenljivo korist družine, naroda in države.

Prepričani smo, da bo vsa slovenska javnost, ki ljubi svojo mladino, to podobno svoje bodočnosti, kakor tudi naša bela Ljubljana, ki bo sprejela v tistih dneh vase svoj najlepši cvet in drage goste z juga in iz vse Evrope, pokazala v dneh teh pomembnih srečanosti svojo naklonjenost in ljubezen in zlasti svojo gospoljubnost. Sloves v svetu, lep spomin v srčih gostov in rastoča samozavest domače mladine ji bo v najlepšo zahvalo!

Ti pa, slovenska mladost, se pripravi za te dni svojega praznika z vso resnobo in ljubeznijo, kakor si jo že tolkokrat izpričala, da v vztrajnosti in samoštvojanjem, kakor edino Ti znaš, potrdiš pred vašem svetom uspehe svoje trdne volje:

Ziveti kot zdrava mladina v ljubezni do Boga, naroda in države!

Bog živi!

Zveza lantovskih odsekov v Ljubljani.

Veramon - ovitek z 2 tabletami

Ta zavojek zmore odstrel ranko. Prisimo nepravite poletku in preprečite ga honte a negativ učinku pri glavobolu, zobobolu in bolečinah zaradi ran.

VERAMON Schering

Cevka z 10 in 20 tabletami.
Ovitek z 2 tabletami

8. br. 11.09 od 4. oktobra 1937.

Slovenski učitelj, narod te kliče!

O katoliških Belgijeh se nihče ni trdil, da so kakšni nazadnjaki, pač pa vsak, kdor je bil pri njih, pripoveduje ravno nasprotno. Te mora potrditi vsak, ki je bil tam. Vzemimo belgijsko kmečko zvezo, v kateri so zdrženi v občudovanja vredni stanovski skupnosti kmečki ljudje; njen sloves sega daleč čez belgijske meje po širnem svetu. Ce pružaš ustroj tega društva in povprašuješ po delavcih, ki gibljejo društveno kolese, da tako vzorno teče in toliko šlahnih sadov roditi, ti med prvimi načrtuješ tudi ljudskošolsko učiteljstvo. Ce se še pobližje zanimaš zastran učiteljstva, ti odgovorijo nekako tako:

>Pri naši kmečki zvezi sodeluje učiteljstvo v odlični meri. Naš (namreč flamski) učitelj priznava načela podeželskega ljudstva za svoja in po njih uravnava svoje dele v temi vsejednosti s kmečkim narodom.<

katere posojilnice iz novega denarja dati že kako novo posojilo.

Kmetom v premislek

Sedaj, ko se obnavljajo naše kmečke posojilnice in prehajajo v novo življenje bi bilo lepo, če bi se dvignila kmečka zavest tako visoko, da bi res ves kmečki privarčevani denar pritekel v domače kmečke posojilnice. Sedaj je čas, da tisti, ki morda nosite denar v mesta in v tuje zavode, mislite na potrebe kmečkega stanu. Vedno bo kmet rabil posojila. Enkrat eden, drugič drugi. Poceni posojilo bo dobil le doma. Koliko potreb ima kmečka vas? Z zbranim denarjem se da napraviti marsikaj. Z doblikom posojilnic bi lahko uredili mnoge stvari po kmetih. Govo-

>Pa imate veliko takšnih učiteljev?
>Nekako 90% vsega učiteljstva.<

Tako pripovedujejo. Da bo slika jasna, je treba navesti še člen 2. pravil belgijske kmečke zveze: >Belgijska kmečka zveza je krščensko socialno gospodarsko združenje, in iz člena 3. prvo točko: >V prvi vrsti boče pri svojih članih in pri kmečkem prebivalstvu sploh utrijevati versko zavest in s tem pospeševati krščensko socialne vrline.<

Flamski narod je veren, slovenski tudi.

Ta verni, kmečki flamski narod ima 90 odstotkov vernega, kmečko mislečega učiteljstva ob svoji strani — verni, kmečki slovenski narod pa ...

To je, slovenski ljudje, globoka in pekoča rana: naša ljudska šola je po našem učiteljstvu z razprostrtnimi jedri pripravljena da zaplava iz varnega pristana narodove du-

rimo o potrebi, da kmet skupaj prodaja in skupaj nakupuje. Za take zadruge, ki bi to vratile, je treba denarja. Kje ga dobiti, če ne v kmečkih posojilnicah? To pa bo mogoče le, če bo ves kmečki denar zbran v kmečkih posojilnicah.

Ne pozabljajmo!

Prisrbimo težka leta, ko smo bili v strahu za vloge v posojilnicah in smo težko čakali, da se razmere zboljšajo! Zlasti naj pozabi na svojo zakletve tisti, ki se je zaklinjal, da ne bo več varčeval in da ne bo nočil denarja v domačo posojilnico. Te stvari pozabimo čimprej. Ne pozabljajmo pa enega! Kako smo prišli do obnove posojilnic in kdaj? Tukrat, ko sta bila v belgrajski vladi dva naša ministra in v Ljubljani slovenski ban, ki čuti s slovenskim narodom. Na hvaležnost ne pozabimo!

hovna skupnosti v tuja morja. Usodno se trago verige in pokajo vrvi. Kam?

Duh, ki preveva narodno bitvo, mora vladati tudi v narodnih šolah. Nositev in glasnik tega duha pa mora biti učitelj. Crna Žolka postave je mrtva, učitelj ji vdihne življenje in ji vlije duh.

Kako je s slovenskim učiteljstvom. Količ jih je med učitelji, ki bi se z ljubeznijo strnili z ljudstvom po deželi v eno in postali zares vodniki ne le otrok, marveč vsega ljudstva, ki bi jim bile svetinja naroda svete in njegov čri vreden, da tisto stvar črtijo tudi oni? So takšni učitelji in čast jim! Ali kje jih je večina. Pravite: učitelj je poklican, da ljudstvo vodi po novih potih, ki jih je napredok, kultura in znanost spoznala za prava. Tako je! Toda takoj je treba stvar dopolniti: vendar pri tem ne sme podirati vekovitih načel in osnov, ki so narod ohranjevale sto in sto let in so trdno poročito, da bo na njih narod tudi v bodoči živel in se razvija. Kdor ta, v mnogih vloženih zgodevina trdo prekušena načela podira, uničuje svoj narod. Kateri vodnik naroda si upa pred zgodovino in pred svojo narodno vestijo napraviti očitek da je v narodni Žoli svoj narod ubil?

V flamskem delu Belgije bilo 90% učiteljskih arc tako, kakor blje sreči flamskega kmečkega ljudstva. Posledice je treba videti, popisati jih ni mogoče: ta samozavestni ponos, ta napredok kmečkih vas, ta neupogojiva noč, ki diha po deželi — vse to je treba videti in občutiti — ter spoštljivo smeti klobuk.

Slovenski učitelj — kje si? Narod te kliče!

WINA in vse priljubljenosti naročite pri Centralni Vinopol v Ljubljani.

Posljite naročnino!

Naš novi senator

Dne 9. marca je bil objavljen ukaz, s katerim so kraljevi namestniki postavili za senatorja poleg trgovinskega ministra dr. Vrbanča, tiskarnarja Milutina Stevanovića iz Belgrada in Husejina Čišića, župana iz Mostarja, tudi ministra v pokolu dr. Franca Kulovca.

Novi senator dr. Kulovec je v našem političnem življenju zelo znana osebnost. Danes je star 54 let. Svojo karijero je začel kot srednješolski profesor v Škofijskih zavodih v Št. Vida. Med vojno je bil poklican kot kurat ter je prebil štiri leta v tej službi. Po osvobojenju se je dr. Kulovec posvetil politiki v vrstah biv-

še SLS. Leta 1919 je postal glavni tajnik stranke, ki jo je organizatorično izpopolnil in dovršil, da je bila vsa Slovenija preprežena s strumno organiziranimi organizacijami SLS, ki si je v svoji program postavila borbo za široke samouprave. Vsake volitve so prinesle stranki več glasov in večji pomen. Leta 1922 je bil dr. Kulovec izvoljen za narodnega poslanca v novomeškem okraju. V skupščini je deloval v

številnih odborih, največ pa v finančnem odboru, kjer se je zlasti uveljavil kot kmetijski strokovnjak. Leta 1924 je bil prvkrat minister v Davidovičevi vladi. Ponovno je bil kmetijski minister v Uzunovičevi vladi l. 1927. S polno silo svojih velikih sposobnosti se je dr. Kulovec udejstvoval v naši politiki do 6. januarja 1929, ko je bila ukinjena ustava. Poslej je minister dr. Kulovec deloval pri našem zadržanju in kmetijskih gospodarskih organizacijah. Udejstvoval se je tudi kot časnikar, saj je bil nekaj časa kot glavni urednik »Slovenca«. Za ta list je mnogo pisal tudi takrat, ko je bil z delom najbolj obložen. Kot neuklonljiv Slovenec in brezkompromisni človek je moral l. 1933 v internacijo in tam živel v izredno težkih razmerah vse do smrti kralja Aleksandra, ko so bili interniranci izpuščeni. Ko se je ustanovila JRZ, je dr. Kulovec postal njen glavni tajnik za Slovenijo in član glavnega strankinjega odbora. Tudi kot glavni tajnik je pokazal svojo organizatorično silo: od vseh pokrajin je bila Slovenija prva, kjer je bila stranka organizirana do zadnjega kotička. Zdaj pa je dr. Kulovca doletelo imenovanje za senatorja. Vsi, ki poznajo dr. Kulovca kot neupogljivega Slovenca in borca, njegovo imenovanje pozdravljajo. Bog živi novega slovenskega g. senatorja še mnogo let!

KAJ JE NOVEGA

OSEBNE VESTI

d 60 letnik je postal župnik ljubljanske bežigrajske župnije g. p. Kazimir Zakrajšek. Mnogo božjega blagoslova še dolgo vrsto let!

d Šestdesetletnico rojstva je obhajal te dni malonedeljski župnik g. Franc Ostrž. Na mnoga leta!

DOMAČE NOVICE

d Ljubljanski župan pojde v Ameriko. V ameriškem časopisu »Obzorci« čitamo sledete: Clevelandska »Ameriška Domovina« poroča, da bo na slovesno otvoritev Jugoslovanskega kulturnega vrta, ki se bo vršila v dneh 14. in 15. maja letos, prišel kot zastopnik Slovenije tudi ljubljanski župan dr. Jurij Adlešič. To bo prvič v zgodovini ameriških Slovencev, da pride na njihovo predstitev našišč v ta namen predstavnik do-

movine. Kakor znano, je mestna občina ljubljanska clevelandskim rojakom darovala za njihov kulturni vrt kip slovenskega pisatelja Ivana Cankarja, ki pa je bil pozneje ukraden, ter so morali nato Clevelandčani dati napraviti drugega. Zupana je na to slavnost povabilo vodstvo vrta, in ta se je povabilu odzval. Gotovo bo na mestu, če odlični predstavniki domovine ob tej priliki obišče tudi nekatere druge večje slovenske naselbine v Ameriki, da se seznaní z našim življenjem v tujini.

d Proračuna mestne občine ljubljanske v znesku 117.800.000 din je bil na seji dne 9. marca sprejet z 41 glasovi proti 3. Poročilo župana dr. Adlešiča je pokazalo velikansko delo, izvršeno v korist meščanov.

d Z očenaši tekmujejo. Kar 290 očenašev je napisal na eno samo dopisnico pehotni podnarednik Dragoljub Golubović iz Skoplja. Golubović se je trudil štirinajst ur. Vsak očenaš ima 55 besed, torej je prišlo na dopisnico

Skrbite malo bolj za svoje zobe, odpravite nevarni zobni kamen!

SARGOV
KALODONT
PROTI ZOBNEMU KAMNU

vsega skupaj 15.950 besed ali 61.770 črk. Podnarednik je pisal z navadnim peresom brez kakih tehničnih pripomočkov. S tem je posekal rekord, ki ga je lani postavil neki inženirski podnarednik, ki je na dopisnicu napisal 240 očenašev. Če fantje tekmujejo z očenaši tudi v pobožni molitvi — nam ni znano.

d Poštovalec delavec. Suljo Kasumovič, delavec v vasi Poljica pri Tuzli se je lani udeleževal nekega tečaja in se naučil brati in pisati, kar je bila za njegovo vas silna redkost. Vaščani so ga vedno nadlegovali, naj jih bere časopise, dokler se ni Suljo skorajil in uvedel tečaj za svoje sovaščane. V nekaj mesecih jih je okrog 50 naučil brati in pisati. Če pomislimo, da je delavec žrtvoval vse svoje proste ure za izobrazbo svojih prijateljev, moramo reči, da je zares poštovalen.

d Novo opero z besedilom, posnetim po Cankarjevi povesti »Pohujanje v dolini Žentflorjanski«, je skomponiral belgrajski skladatelj Mihail Logar. Zanimivo je, da je Logar drugi skladatelj, ki se je lotil tega Cankarjevega dela. Prvi je bil ljubljanski skladatelj Bravničar. Opero bodo v jeseni uprizorili na belgrajski operi.

d Pri zapriji ali pa pri močnjah v prebavi vzemite zjutraj na teče kozarec ugarske »Franz-Josef« vode

d Občni zbor družbe sv. Elizabete je bil te dni v Ljubljani. Trinajst konferenc (podružnic) je izdal 251.165.25 din. Podpirale so redno 910 oseb, med njimi družin 437, 14 samcev, 223 samic, 92 otrok, 4 dijake in še drugih 140. Pri božičnicah je bilo obdarovanih 413 otrok, 110 družin z 250 otroki, 64 starič. Vso to ogromno vsto so starice izprosile pri dobrotnikih vedenoma z zbirkami od osebe do osebe.

d V strahu pred večnim Sodnikom. V občini Neštín pri Novem Sadu je umrl te dni kmet Andrej Mitrovič, ki je na smrtni postelji priznal, da je pred 17 leti zagrešil grozen zločin. V bližnjem gozdu so tedaj našli obešeno na drevo 30 letno Anastazijo Kuljanovo, ki je bila najprej ubita, nato pa obešena. Prvotno so tega zločina osumili popolnoma nedolžnega človeka, ki je bil aretiran, pozneje pa izpuščen. Sedaj je ta grozni umor končno pojasnjen.

d Današnja mladina. Pravo telesno preiskavo so izvedli profesorji v neki belgrajski gimnaziji. Po nešrečnem dogodku, ko je dijak zakljal dijaka, so postali profesorji bolj pozorni na svoja učence. Hoteli so dognati, kaj vse nosijo s seboj mladi dijaki. Preiskava je prinesla na dan množico stvari: cigarete (ne-

Tujec ima službo, naš človek pa strada

Po letopisnih podatkih za leto 1936 je skupno število tujcev, ki so pri nas zaposleni, oziroma, ki jih ti tudi vzdržujejo, sledče: Avstrijev 9.875, Čehoslovakov 38.423, Italijanov 20.811, Madžarov 21.316, Nemcov 3.297, Poljakov 7.155, Rusov 26.790, iz drugih držav 13.099. Vseh skupaj 140.766. K tem številam pa je treba dostaviti še nekaj pojasnil. Dočim opravljajo naši izseljeni v tujini v ogromni večini le težka dela, ki pa so slabo plačana, opravljajo pri nas tudi težka dela le izjemoma. Tako je vseh tujcev, ki so pri nas zaposleni kot delavci samo 1.469 ali 2 odstotka. Zato pa jih je v trgovini skupno z vzdrževalnimi osebami 9.988, v denarnih zavodih pa 1.397 in v prometu 5.426. V slednji panogi so zlasti Rusi.

V rudarstvu, industriji in obrtu je zaposlenih skoraj 50.000 tujcev, in sicer: v rudarski in topilniški industriji 1.629, v kovinski 4.954, v strojni 6.128, v industriji kamna in zemeljskih del 2.246, v usnjarski in pri-

predelovanju rogov 603, v lesni 6.001, v tehniki 3.124, oblačilni 6.565, papirni 432, živilski 5.028, kemični 1.297, gradbeni 5 tisoč 997, poligrafski in umetnostni 1.264, goletski 2042 in v drugih 724 tujcev.

Končno je upoštevati še to, da so tu navedeni le tujci, ki so bili še 31. marca 1931 tudi državljanji, oni tujci, ki so postali naši državljanji, ki se pa le redko udeležujejo našega kulturnega življenja tu sploh še niso vsteti. Končno pa tudi ne oni številni tujci, ki so kasneje prišli v državo. Tako je gotovo, da je danes število nemških državljanov mnogo večje, saj jih je po letu 1933. prišlo vse polno v Jugoslavijo. Poleg tega pa je bil naval tujcev posebno v zadnjih letih izredno velik.

Vse to dokazuje, da nikakor niso neupravičene pritožbe, da je pri nas število tujcev že previsoko, zlasti ker zavzema večina njih sama boljša mesta.

atrene polovičke!), vžigalice, ljubavna pisma, kriminalne romane, slike lepih filmskih igralk in nazadnje tudi precejšnje število žepnih nožev, velikih, kakršnih dijaki nižjih razredov pač ne rabijo za ostrenje svinčnikov. Tudi igralskih kart ni manjkalo.

d Novo notranje posojile v višini 1 do 4 milijard din baje nameravajo razpisati v Jugoslaviji. To bi bilo prvo dolgoročno notranje posojilo po 17 letih. Posojilo se utepeljuje s skokom tečaja vrednostnih papirjev ter z ozirom na velika javna dela, ki se morejo kriti le z dolgoročnim večjim posojilom.

d Ali je tak povišek opravičljiv? Nekateri mesarji v ljubljanski okolici so povisili te dni cene slanini kar za 4 dinarje pri kilogramu.

d »Tu se šteglijaj...« Zupan Čakovca Ivan Škvore je podaril vso svojo plačo kot tufan za februar in mare mestnim revožem.

d Za naše delavstvo v Franciji. Za delavce, ki potujejo skozi Pariz v Jugoslavijo, je pariška »Putnik«-ova podružnica otvorila poseben urad. Do sedaj so se z našim delavstvom dogajale neverjetne stvari. Po vseh kolodvorih so jih lovili razni agentje, jih vidi po vsakovrstnih poteh, obljudili jim cenene vozne karte itd. Ko pa se jim je nudila prilika, so jih okradli in prepustili same sebi. Zdaj pa delavci pridejo v urad, tam čakajo, da se jim vse potrebno uredi, ter čitajo naše časopise. Skrajni čas je bil, da se je za naše ljudi nekaj storilo in je ta čin hvalevreden. Urad se nahaja v središču Pariza 18. rue de la Michodière.

d Dalmatinški izvoz zelenjava. V Split je prispeval zastopnik Zveze uvoznikov sadja in ze-

lenjave iz Prage, ki hoče tam proučiti vprašanje nakupa karfijole in zgodnjega krompirja za Češkoslovaško. Lani so Čehoslovaki naročili pri nas okoli 100 vagonov karfijole. Največ so jo Dalmatinci pridelali v okolici Trogirja, nekaj v Kaštelih in v Splitu samem. Češkoslovaki uvozniki pa so se sedaj pričeli zanimati tudi za drugo zgodnjo zelenjavjo. Dalmatinci so v omenjenih treh krajih samo letos nasadili 6 milijonov sadik karfijole.

IZ DOMACE POLITIKE

d Narodna skupščina v Belgradu je nadaljevala z obravnavo državnega proračuna. Sprejeti so že bili proračuni gradbenega in trgovinskega ministrstva, ministrstva za gospodove in rudnike in ministrstva za telesno vzgojo ljudstva, socialnega in zunanjega ministrstva. Minister za telesno vzgojo je v svojem poročilu pohvalno omenjal Zvezko fantovskih odsekov, ki iz zasebne pobude in z zasebnimi sredstvi deluje za namene, za katere je to ministrstvo nalašč ustanovljeno. Zunanji minister in predsednik vlade dr. Stojadinovič

pa je govoril o zunanjopolitičnih smernicah sedanja vlade in dejal, da gre zunanj politika Jugoslavije vzporedno z njenou gospodarsko politiko, med seboj se izpopoljuje in podpirata. Vlada je predložila k finančnemu zakonu številna zelo važna dopolnila (amandamente). O teh pa kaj več prihodnjic.

d Nad dr. Mačka so se spravili. Po Zagrebu krožijo letaki, ki so jih izdali baje »starčevičanci«. V teh letakih silno napadajo dr. Mačka, kateremu očitajo, da je nesposoben za vodstvo hrvatske politike, ker je »Kranjec«.

d Snakopravnost. Novi torpedni rušilec »Zagreb«, ki se gradi v Splitu, bo 30. marca slovensko spuščen v morje. Novo vojno ladjo bo blagoslovil nadškof dr. Stepinac. Zagrebška občina bo podarila namizno orodje ter poklonila več drugih darov.

d Sedanjo Slovenijo hočemo izbrisati z obličja zemlje. Kdo? Naši učitelji ali vsaj neki A. P., ki je napisal pod naslovom »Naše pravo odposlanstvo v »Učiteljskem tovarušu« tudi sledče: Naše delo je notranje, mirno, taho, trezno. Hočemo predvsem vzgojiti našo mladino daleč od tiste slovenske preteklosti, ki jo v svojih dušah tako mrzimo, daleč od našega neverjetno smešnega dilaopestva, ki ga je rodila znamenita »ločitev duhov« preobrazivši Slovence v kožle in ovce, v liberalce in klerikalce. Takšno Slovenijo hočemo izbrisati z obličja zemlje. — Ali ne dñe ti stavki po današnji skrajno levičarski, ali vsaj ljudsko-frontarski miselnosti?

d Pri korporativnih ljudeh se izkaže naravna »Franz-Josefova« grenka voda kot zanesljivo in prijetno deluječe sredstvo proti zaprtju, katera se uporablja brez posebne daje. »Franz-Josefova« grenka voda se dobija v vseh lekarnah, drogerijah in trgovinah z mineralnimi vodami.

Ozi. reg. 8. br. 3674/38

d Sestanki med voditelji združene opozicije so zadne čase za čuda pojenjali. Prenehala so tudi potovanja v Zagreb in obratno. Pri dr. Mačku se zglašajo samo še prvaki b. HSS ali pa voditelji b. SDS. Nastopilo je nekakšno politično zatišje. Zanimanje javnosti je bilo ves ta čas obrnjeno na dogodek v narodni skupščini, zlasti pa na izjave, ki sta jih dala dr. Korošec o naši notranji politiki in predsednik vlade dr. Stojadinovič o zunanj politiki naše države. Trdnost, ki si jo je vlada

Francoski telovadci se že pripravljajo

Te dni se je mudil v Ljubljani g. Thiebadau, generalni tajnik mednarodne katol. telovadne in športne zveze v Parizu ter generalni tajnik francoske katoliške telovadne zveze. — Prišel je v Ljubljano, da pripravi vse potrebno glede stanovanja, prehrane, izletov itd. za francoske udeležence, oziroma tekmovalce na Mednarodnem mladinskem katoliškem taboru, ki ga priredi Zveza fantovskih odsekov od 26.—29. junija t. l. v Ljubljani.

G. Thiebadau je izrazil svoje popolno zadovoljstvo nad pripravami, ki so v teku za ta največji mednarodni mladi kat. tabor v Jugoslaviji. — Najbolj pa je bil zadovoljen s slationom, se čudil njegovi velikosti in klasični urejenosti in odkrito priznal, da kaj takega njihova mladinske federacije v Franciji ne premore kljub temu, da šteje 600.000 članov. — Tem bolj moramo biti mi ponoseni na ta

svoj stadion in skrbeti iz vseh naših mož zato, da se bomo v njem dostenjno, uspešno merili z drugimi narodi. — G. Thiebadau se je izrazil, da pričakuje, da bodo francoski telovadci, kljub veliki udeležbi drugih narodov skušali odnesti prvo mesto.

G. Thiebadau je zagotovil, da bo Francija poslala na ta tabor toliko število telovadcev, kot jih doslej še ni v takem števili nikam drugam poslala.

Pozornosti Francozov moramo biti veseli in razumeti, da hočemo uživati njihovo in drugih narodov pozornost, da je treba tudi v bodoče naše vrste predstaviti kar najbolj dostenjno. Zato na delo, naj nične ne drži rok križem. — Dobre tri meseca, ki nas ločijo od mladinskega slavlja, izpolnimo z vnetim delom. Nadomestimo z voljo, z gorenčnostjo, kar nam je nemilostni čas jeman v preteklosti! Slovenški fant.

Vsek umni gospodar uporablja

HIPOLIN

ki ozdravlja zanesljivo vse odiske, bule in rane koj in govedi na prsih, plečih, tliniku in hrbitu. Cena tubi Dis. 25.—. Pri predplačilu zneska (lahko tudi v znankah) poštne prostost.

Lekarna pri »Sv. Roku«

Mr. ph. Slavko Hočvar

Ljubljana Šiška

Telefon 34-51

pridobila, ima na drugi strani za posledico upadanje živahnosti v oponiciji, ki je izrabljala vsako priliko za to, da je rušila vlado. Uspešno delo vlada je rodilo že velike uspehe. — Dr. Mačkov »Hrvatski dnevnik« pa piše, da je vsako zatišje predznamenek večjih dogodkov, ki pridejo.

d Izredno lepo bo letošnje romanje na Trsat z izletom po morju na prekrasni otok Rab. Izkušnice po znižani ceni se plačajo lahko še do 1. aprila. Kdor namerava z nami, naj se takoj javi za brezplačna navodila s slikami >Družinski božjega svetec, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17.

NESREČE

d Z odra je padel. Oni četrtek se je dogodila v Mariboru pri gradnji prizidka v tovarni Doctor in drug huda nesreča. 22-letni pomožni delavec Ivan Jug je padel z odra ter se je zelo nevarno poškodoval. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer pa mu niso mogli več rešiti življenja.

d Iz Donave se je rešil, v cestnem jarku pa utenil. Kmet Jovan Liebert v Apatinu se je s svojim čolnom peljal preko Donave v Bezdan, ko je mimo priplula ladja in vodo tako vzvalovila, da se je čolniček prekucnili. Liebert se je moral nečloveško boriti z valovi, dokler ga niso rešili mornarji in ga potegnili na ladjo. V Bezdalu so ga iztovorili, nakar je krenil v gostilno. Tam se je krepko od veselja napil in jo tako sredi noči mahnil proti domu. Po nesreči pa je omahnil v obcestni jarek in utenil. Zjutraj so ga našli že mrtvega.

d Osebam, ki se se morejo zadostno kreati, pa trpe vsled tege na zaprtu in motnih pri prebavi, združenini s pomankanjem teku, tudi večtedensko zdravljenje z naravno »Franz-Josefov« grenko vodo zelo dobre uspeha. Zato uživajte dnevno po eno čašo »Franz-Josefov« grenke vode zjutraj na leče ali zvečer, preden grestete k počitku.

Odg. red. S. te. 2070/68.

d Kakršno življenje... Te dni se je v Črešnjevcih, občina Gornja Radgona, blisko-vito razširila strašna vest. Viničarska hič Julijana Javšovec je na zverinski način obesila na tram v svoji sobi na podstrelju svojega 9-letnega sina, nato pa se je poleg svojega sina obesila še sama. V zadnjem času so bili pri Javšovcih prepri na dnevnem redu. Oče je svojo hičko Julijano večkrat zmerjal in ji grozil, da bo moral od hiče, če se ne bo poboljšala. V sredo, 9. marca, so se ponovno sprli in oče je Julijani dejal, da mora s svojim otrokom od hiče. Julijana je sklenila, da se bo na strašen način poslovila od domače hiče. Na-

Jaz Vam varujem kožo!

Rdeča, hrapava in razpokana koža dokazuje, da Vaša koža nima dovolj odporne sile, da je torej slab. Zato je potrebno, da jo krepčate in sicer z NIVEO. Kajti NIVEA vsebuje »Eucerit« in prodira skozi kožne luskice globoko v kožo, ji dovaja hrano, jo krepča in ji zvišuje odporno silo. Zato uporabljajte redno NIVEO, da bi Vam ostala koža nežna, mehka in gibčna kljub vlažnemu in hladnemu vremenu!

slednje jutro je vstala od navadni uri in zbudila tudi svojega sina. Pri tem je pripravila vrv in otroka obesila na tram. Poleg sina se je nato obesila še sama. V sobi je pustila poslovilno pismo. Julijani je bilo 32 let in je bila na slabem glasu. Ta strašni dogodek je seveda silno razburil domače in okoliško prebivalstvo. Vsi obsojajo mater, ki je na tako grozen način naredila konec življenja svojemu devetletnemu sinu.

d Ce osel pobesni. 16 letni Gjura Dajč iz vasi Žeža Tomič je jahal osla na poti domov. Žival je bila sicer zelo poslušna in je pastirja iznenadila, ko se je sredi poti ustavila in začela na vse pretega brcati. Nazadnje je osel pastirja stresel s hrbita in ga vrgel na tla. Ko se je Gjura hotel pobrati, je osel pokleknil na njegova prsa in mu začel grizti obliko. Ko ga je vsega strgal, ga je začel grizti in tolči z gobcem po glavi. Ko je pastir ležal že nepremičen, je osel odnehal in pobegnil. Težko ranjenega pastirja so prepeljali v bolnišnico.

d Avtomobil je spolzel navzdol. Te dni je 20 letni Šofer Ivan Masle iz Zaboršta pri Dolu in zaposlen pri prevozniku Antonu Pečnikarju peljal tovorni avtomobil. Na spolzki cesti na

klancu pri Pijavi gorici pa je avtomobil spolzel z naglico navzdol ter butnil v neko drevo, nato pa se je prekucnili v jarek. Pri padcu je volan Masleta tako stisnil v prsa, da je oblezal nezavest. Dobil je hude notranje poškodbe. Tovorni avtomobil je v prednjem delu popolnoma razbit, tako da je tudi stvarna škoda velika. Iz Pijave gorice so poklicali ljubljanski reševalni avto, ki je Masleta prepeljal v ljubljansko bolnišnico. Masletove poškodbe so zelo nevarne ter ima stri prsnih koš.

d Smrtna nesreča pri padcu na zmrznejih teleh. Te dni je postal žrtev smrtne nesreče posetaš Kolenc Gašper iz Javorčice pod Sveti goro pri Litiji. On, kakor tudi njegov sin in hčerka so oni četrtek popoldne sekali drva. Proti večeru, ko so odhajali proti domu, je Gašperju na poledenelem in strmem bregu spodletelo in je tako nesrečno padel, da je pri tem dobil po glavi smrtonosne rane.

d Požar. V soboto, 12. marca, je pričelo goreti v šupi posestnika Janeza Siljarja v Bohinjski Bistrici. Od tam se je ogenj razširil na hlev in hišo, ki sta pogorela. Škoda je zelo velika.

d Avto je zgorel. V sredo, 9. marca, okrog 9 dopoldne je na cesti Slatina Radenci—Bohračeva ogenj uničil velik tovorni avto in 4000 dinarjev gotovine, ki jo je imel Šofer Anton Paar za nakup statine. Zraven je še zgorelo 46 praznih zabojev. Šofer in njegova spremjavačka so pravočasno opazili nevarnost ter takoj ustavili avto in se rešili velikanskih plamenov od bencina. Domači gasilci so takoj prihiteli ter ogenj zadušili. Škoda znaša približno 20.000 din.

d Beračeva usoda. Stari, napol slepi in skoraj popolnoma gluhi občinski revec Ivan Kolar v Rušah je bil na svoji beraški poti okrog dobrih ljudi. Usoda je hotela, da je prispel na prelaz pri Bezeni v trenutku, ko je pridrvel po progi iz Maribora osebni vlak. Strojevodja je že začel zavirati, da bo vlak ustavil na ruški postaji, ko je lokomotiva uda-

Minister dr. Korošec o narodnih manjšinah

Notranji minister dr. Korošec se je v svojem poročilu v narodni skupščini dotaknil tudi manjšinskega vprašanja in izjavil to: Kar se tiče narodnih manjšin, je važno vedeti da je Jugoslavija sprejela važne obveznosti v zvezi narodov. Mirne duše lahko rečemo in se tudi lahko poхvalimo, da te obveznosti zelo dobrohotno spoštujemo in izpolnjujemo. To nam morajo priznati vse naše manjšine. Niti v verskih zadehah niti glede jezikovnega vprašanja ne delamo manjšinam nikakih težav. Pred sodiščem, okrajnim načelstvom in pred davčnimi oblastmi so pripadniki manj-

šin čisto enakopravni. V gospodarskem oziru tudi ne dejamo razlik. Naš narod je dobrodušen in je daleč proč od njega vsaka mržnja nasproti drugim narodom. Čim manj bo pri njih opaziti sredobezbojne pojave, tem bolj tesno jih bomo objeli kot svoje brate. Nikdar pa ne bomo dovolili, da bi naši državljanji ustavljali politične organizacije, katerih cilji se ne bi skladali z državnimi koristimi in katerih delo bi utegnilo vzbuditi sumnjo o njihovi državljanški zvestobi. Državljanška zvestoba se ne deli na večino in manjšino.

Tujec ima službo, naš človek pa strada

Po letopisnih podatkih za leto 1936 je skupno število tujcev, ki so pri nas zaposleni, oziroma, ki jih ti tujci vzdržujejo, sledče: Avstrijev 9.875, Čehoslovakov 38.423, Italijanov 20.811, Madžarov 21.316, Nemcov 3.297, Poljakov 7.155, Rusov 26.790, iz drugih držav 13.099. Vseh skupaj 140.766. K tem številam pa je treba dostaviti še nekaj pojasnil. Dočim opravljajo naši izseljeni v tujini v ogromni večini le težka dela, ki pa so slabo plačana, opravljajo pri nas tujci težka dela le izjemoma. Tako je vseh tujcev, ki so pri nas zaposleni kot delavci samo 1.469 ali 2 odstotka. Zato pa jih je v trgovini skupno z vzdrževalnimi osebami 9.988, v denarnih zavodih pa 1.397 in v prometu 5.428. V slednji panogi so zlasti Rusi.

V rudarstvu, industriji in obrtu je zaposlenih skoraj 50.000 tujcev, in sicer: v rudarski in topilniški industriji 1.629, v kovinski 4.954, v strojni 6.128, v industriji kamna in zemeljskih del 2.246, v usnjarski in pri-

predelovanju rogov 608, v lesni 6.001, v tektiški 3.124, oblačilni 6.565, papirni 432, živilski 5.028, kemični 1.297, gradbeni 5 tisoč 997, poligrafiski in umetnostni 1.264, gostinski 2042 in v drugih 724 tujcev.

Končno je upoštevati še to, da so tu navedeni le tujci, ki so bili še 31. marca 1931 tujci državljanji, oni tujci, ki so postali naši državljanji, ki se pa le redko udeležujejo našega kulturnega življenja tu sploh še niso vsteti. Končno pa tudi ne oni številni tujci, ki so kasneje prišli v državo. Tako je gotovo, da je danes število nemških državljanov mnogo večje, saj jih je po letu 1933. prislo vse polno v Jugoslavijo. Poleg tega pa je bil naval tujcev posebno v zadnjih letih izredno velik.

Vse to dokazuje, da nikakor niso neupravičene pritožbe, da je pri nas število tujcev že previsoko, zlasti ker zavzema večina njih sama boljša mesta.

srečne polovičke!), vžgalice, ljubavna pisma, kriminalne romane, slike lepih filmskih igralk in nazadnje tudi precejšnje število žepnih nožev, velikih, kakršnih dijaki nizjih razredov pač ne rabijo za ostrenje svinčnikov. Tudi igralskih kart ni manjkalo.

d Novo notranje posojilo v višini 1 do 4 milijard din baje nameravajo razpisati v Jugoslaviji. To bi bilo prvo dolgoročno notranje posojilo po 17 letih. Posojilo se utepeljuje s skokom tečaja vrednostnih papirjev ter z ozirom na velika javna dela, ki se morejo kriti le z dolgoročnim večjim posojilom.

d Ali je tak povisek opravičljiv? Nekateri mesarji v ljubljanski okolici so povišali te dni cene slanini kar za 4 dinarje pri kilogramu.

d »Tu se štegljam...« Zupan Čakovca Ivan Škvore je podaril vso svojo plačo kot zupan za februar in mare mestnim reževezem.

d Za naše delavstvo v Franciji. Za delavce, ki potujejo skozi Pariz v Jugoslavijo, je pariška »Putnik«-ova podružnica otvorila poseben urad. Do sedaj so se z našim delavstvom dogajale neverjetne stvari. Po vseh kolodvorih so jih lovili razni agentje, jih vidi po vsakovrstnih poteh, objubljali jim cenene vozne karte itd. Ko pa se jim je nudila prilika, so jih okradli in prepustili same sebi. Zdaj pa delavci pridejo v urad, tam čakajo, da se jim vse potrebno uredi, ter čitajo naše časopise. Skrajni čas je bil, da se je za naše ljudi nekaj storilo in je ta čin hvalevreden. Urad se nahaja v središču Pariza 18. rue de la Michodière.

d Dalmatinski izvoz zelenjave. V Split je prispeval zastopnik Zveze uvoznikov sadja in ze-

lenjave iz Prage, ki hoče tam proučiti vprašanje nakupa karfijole in zgodnjega krompirja za Češkoslovaško. Lani so Čehoslovaki naročili pri nas okoli 100 vagonov karfijole. Največ so jo Dalmatinci pridelali v okolici Trogirja, nekaj v Kaštelih in v Splitu samem. Češkoslovaški uvozniki pa so se sedaj pričeli zanimati tudi za drugo zgodnjo zelenjavno. Dalmatinci so v omenjenih treh krajih samo letos nasadili 6 milijonov sadik karfijole.

IZ DOMACE POLITIKE

č Narodna skupščina v Belgradu je nadaljevala z obravnavo državnega proračuna. Sprejeti so že bili proračuni gradbenega in trgovinskega ministra, ministra za gozdove in rudnike in ministra za telesno vzgojo ljudstva, socialnega in zunanjega ministra. Minister za telesno vzgojo je v svojem poročilu pohvalno omenjal Zvezo fantovskih odsekov, ki iz zasebne pobude in z zasebnimi sredstvi deluje za namene, za katere je to ministerstvo nalač ustanovljeno. Zunanji minister in predsednik vlade dr. Stojadinovič

pa je govoril o zunanjopolitičnih smernicah sedanja viade in dejal, da gre zunanja politika Jugoslavije vzporedno z njeno gospodarsko politiko, med seboj se izpopolnjujeta in podpirata. Vlada jo predložila k finančnemu zakonu številna zelo važna dopolnila (amandamente). O teh pa kaj več prihodnjič.

d Nad dr. Mačka se se spravili. Po Zagrebu krožijo letaki, ki so jih izdali boje starčevičanci. V teh letakih silno napadajo dr. Mačka, kateremu očitajo, da je nesposoben za vodstvo hrvatske politike, ker je »Kranjec.

d Enakopravnost. Novi torpedni rušilec »Zagreb«, ki se gradi v Splitu, bo 30. marca slovesno spuščen v morje. Novo vojno ladje bo blagoslovil nadškof dr. Stepinac. Zagrebčka občina bo podarila namizno orodje ter poklonila več drugih darov.

d Sedanjem Sloveniju hočemo izbrisati z obličja zemlje. Kdo? Naši učitelji ali vsaj neki A. P., ki je napisal pod naslovom »Naše pravo odpodlanstvo« v »Učiteljskem tovarishu« tudi sledete: Naše delo je notranje, mirno, tiko, trezno. Hočemo predvsem vzgojiti našo mladino daleč od tiste slovenske preteklosti, ki jo v svojih dušah tako mrzimo, daleč od našega neverjetno smešnega dlakocepstva, ki ga je rodila znamenita »ločitev duhov« preobrazivši Slovence v kozle in ovce, v liberalce in klerikalce. Takšno Slovenijo hočemo izbrisati z obličja zemlje. — Ali ne diše ti stavki po današnji skrajno levičarski, ali vsaj ljudsko-frontarski miselnosti?

d Pri korporativnih ljudeh se izkaže naravna »Franz-Josefova« grenka voda kot zanesljivo in prijetno delujoče sredstvo proti zaprtju, katera se uporablja brez posebne daje. »Franz-Josefova« grenka voda se dobija v vseh lekarnah, drogerijah in trgovinah z mineralnimi vodami.

Odg. reg. S. br. 30474/33

d Sestanki med voditelji združene opozicije so zadnje čase za čuda pojenjali. Prenehala so tudi potovanja v Zagreb in obratno. Pri dr. Mačku se zglašajo samo že pravki b. HSS ali pa voditelji b. SDS. Nastopilo je nekakšno politično zatišje. Zanimanje javnosti je bilo ves ta čas obrnjeno na dogodek v narodni skupščini, zlasti pa na izjave, ki sta jih dala dr. Korošec o naši notranji politiki in predsednik vlade dr. Stojadinovič o zunanji politiki naše države. Trdnost, ki si jo je vlad

Francoski televadci se že pripravljajo

Te dni se je mudil v Ljubljani g. Thiebadau, generalni tajnik mednarodne katol. televadue in športne zveze v Parizu ter generalni tajnik francoske katoliške televadne zveze. — Prišel je v Ljubljano, da pripravi vse potrebno glede stanovanja, prehrane, izletov itd. za francoske udeležence, oziroma tekmovalce na Mednarodnem mladinskem katoliškem taboru, ki ga priredi Zveza fantovskih odsekov od 26.—29. junija t. l. v Ljubljani.

G. Thiebadau je izrazil svoje popolno zadowoljstvo nad pripravami, ki so v teku za ta največji mednarodni mlad. kat. tabor v Jugoslaviji. — Najbolj pa je bil zadovoljen s stacionom, se čudil njegovi velikosti in klasični urejenosti in odkrito priznal, da kaj takega njihova mladinska federacija v Franciji ne premora kljub temu, da šteje 600 000 članov. — Tem bolj moramo biti mi ponosni na ta

svoj stadion in skrbeti iz vseh naših mož zato, da se bomo v njem dostojno, uspešno merili z drugimi narodi. — G. Thiebadau se je izrazil, da pričakuje, da bodo francoski televadci, kljub veliki udeležbi drugih narodov skušali odnesti prvo mesto.

G. Thiebadau je zagotovil, da bo Francija poslala na ta tabor toliko število televadcev, kot jih doslej še ni v takem številu nikam poslala.

Pozornosti Francuzov moramo biti veseli in razumeti, če hočemo uživati njihovo in drugih narodov pozornost, da je treba tudi v bodoči naše vrste predstaviti kar najbolj dostojno. Zato na delo, naj nihče ne drži rok krížem. — Dobre tri meseca, ki nas ločijo od mladinskega slavlja, izpolnimo z vnetim delom. Nadomestimo z voljo, z gorenčnostjo, kar nam je nemilostni čas jeman v preteklosti! Slovenški fant.

Vsek umni gospodar uporablja

HIPOLIN

ki ozdravlja zanesljivo vse oddiske, bule in rane koaj in govedi na prsih, plečih, tliniku in hrbitu. Cena tubi DIN 25.—. Pri predplačni zneski (lahko tudi v temakovih) poštnine prost.

Lekarna pri >Sv. Rokuc

Mr. ph. Slavko Hočevar
Ljubljana-Siška

Telefon 34-61

pridobila, ima na drugi strani za posledico upadanje živahnosti v oponiciji, ki je izrabljala vsako priliko za to, da je rušila vladu. Uspešno delo vlade je rodilo že velike uspehe. — Dr. Mačkov »Hrvatski dnevnik« pa piše, da je vsko začišč predznak večjih dogodkov, ki pridejo.

d Izredno lepo bo letošnje romanje na Trsat iz letom po morju na prekrasni otok Rab. Izkaznice po začasnem ceni se plačajo lahko še do 1. aprila. Kdor namerava z nami, naj se takoj javi za brezplačna navodila s slikami >Družini božjega svetca, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17.

NESREČE

d Z odra je padel. Oni četrtek se je dogodila v Mariboru pri gradnji prizidka v tovarni Doctor in drug huda nesreča. 22-letni pomožni delavec Ivan Jug je padel z odra ter se je zelo nevarno poškodoval. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer pa mu niso mogli več rešiti življenja.

d Iz Donave se je rešil, v cestnem jarku pa strelil. Kmet Jovan Liebert v Apatinu se je s svojim čolnom peljal preko Donave v Bezdan, ko je mimo priplula ladja in vodo tako vzvalovila, da se je čolniček prekucnil. Liebert se je moral nečloveško boriti z valovi, dokler ga niso rešili mornarji in ga potegnili na ladjo. V Bezdalu so ga iztovorili, nakar je krenil v gostilno. Tam se je krepko od veselja napil in jo tako sredi noči mahnil proti domu. Po nesreči pa je omahnil v obcestni jarek in utonil. Zjutraj so ga našli že mrtvega.

d Osebam, ki se ne morejo zadostno kretati, pa trpe vsled tega za zapriju in motajak pri prehodi, združenimi s posmanjanjem teka, tudi večtedensko zdravljenje z naravnim >Franz-Josefovem grenko vodo zelo dobre uspeha. Zato uživajte dnevno po eno čašo >Franz-Josefovem grenke vodo zjutraj na teče ali zvečer, preden greste k počitku.

Odg. red. B. dr. M. M. M.

d Kakšno življenje... Te dni se je v Črešnjevih, občina Gornja Radgona, blisko vito razstirila strašna vest. Viničarska hič Julijana Javšovec je na zverinski način obesila na tram v svoji sobi na podstrešju svojega 9-letnega sina, nato pa se je poleg svojega sina obesila še sama. V zadnjem času so bili pri Javšovcih prepiri na dnevnem redu. Oče je svojo hčerkko Julijano večkrat zmerjal in ji grozil, da bo morala od hiše, če se ne bo poobiljala. V sredo, 9. marca, so se ponovno sprili in oče je Julijani dejal, da mora s svojimi otrokom od hiše. Julijana je sklenila, da se bo na strašen način poslovila od domače hiše. Na-

Jaz Vam varujem kožo!

Rdeča, hrapava in razpokana koža dokazuje, da Vaša koža nima dovolj odpornih sil, da je torej slab. Zato je potrebno, da jo krepčate in sicer z NIVEO. Kajti NIVEA vsebuje »Eucerit« in prodira skozi kožne luskice globoko v kožo, ji dovaja hrano, jo krepča in ji zvišuje odporno silo. Zato uporabljajte redno NIVEO, da bi Vam ostala koža nežna, mehka in gibčna kljub vlažnemu in hladnemu vremenu!

slednje jutro je vstala od navadni uri in zbudila tudi svojega sina. Pri tem je pripravila vrv in otroka obesila na tram. Poleg sina se je nato obesila še sama. V sobi je pustila poslovilno piamo. Julijani je bilo 32 let in je bila na slabem glasu. Ta strašni dogodek je seveda silno razburil domače in okoliško prebivalstvo. Vsi obsojajo mater, ki je na tako grozen način naredila konec življenja svojemu devetletnemu sinu.

d Če osel pobesni. 16 letni Gjura Dajči iz vasi Jaša Tomič je jahal osla na poti domov. Žival je bila sicer zelo poslušna in je pastirja iznenadila, ko se je sredi poti ustavila in začela na vse pretega brcati. Nazadnje je osel pastirja stresel s hrbita in ga vrgel na tla. Ko se je Gjura hotel pobrati, je osel pokleknil na njegova prsa in mu začel grizti oblike. Ko ga je vsega strgal, ga je začel grizti in tolči z gobcem po glavi. Ko je pastir ležai že nepremičen, je osel odnehal in pobegnil. Težko ranjenega pastirja so prepeljali v bolnišnico.

d Avtomobil je spolzel navzdol. Te dni je 20 letni Šofer Ivan Masle iz Zaboršta pri Dolu in zaposlen pri prevozniku Antonu Pečnikarju peljal tovorni avtomobil. Na spolzki cesti ...

klancu pri Pijavi gorici pa je avtomobil spolzel z naglico navzdol ter butnil v neko drevo, nato pa se je prekucnil v jarek. Pri padcu je volan Masleta tako stisnil v prsa, da je obležal nezavesten. Dobil je hude notranje poškodbe. Tovorni avtomobil je v prednjem delu popolnoma razbit, tako da je tudi stvarna škoda velika. Iz Pijave gorice so poklicani ljubljanski reševalni avto, ki je Masleta prepeljal v ljubljansko bolnišnico. Masletove poškodbe so zelo nevarne ter ima stri prsnih koš.

d Smrtna nesreča pri padcu na zmrznenih tleh. Te dni je postal žrtev smrtnine nesreče posestnik Kolenc Gašper iz Javorščice pod Sveti goro pri Litiji. On, kakor tudi njegov sin in hčerka so oni četrtek popoldne sekali drva. Proti večeru, ko so odhajali proti domu, je Gašperju na poledenelem in strmem bregu spodletelo in je tako nesrečno padel, da je pri tem dobil po glavi smrtonosne rane.

d Požar. V soboto, 12. marca, je pričelo goreti v šupi posestnika Janeza Siljarja v Bohinjski Bistrici. Od tam se je ogenj razširil na hlev in hišo, ki sta pogorela. Škoda je zelo velika.

d Avto je zgorel. V sredo, 9. marca, okrog 9 dopoldne je na cesti Slatina Radenci—Boračeva ogenj uničil velik tovorni avto in 4000 dinarjev gotovine, ki jo je imel Šofer Anton Paar za nakup slatine. Zraven je še zgorelo 46 praznih zabojev. Šofer in njegova spremišljavalca so pravočasno opazili nevarnost ter takoj ustavili avto in se rešili velikanskih plamenov od bencina. Domači gasilci so takoj prihiteli ter ogenj zadužili. Škoda znaša približno 20.000 din.

d Boračeva usoda. Stari, napol slepi in skoraj popolnoma gluhi občinski revec Ivan Kolar v Rušah je bil na svoji boraški poti okrog dobrih ljudi. Usoda je hotela, da je prispel na prelaz pri Bezeni v trenutku, ko je pridrževal po proggi iz Maribora osebni vlak. Strojevodja je že začel zavirati, da bo vlak ustavil na ruški postaji, ko je lokomotiva ude-

Minister dr. Korošec o narodnih manjšinah

Notranji minister dr. Korošec se je v svojem poročilu v narodni skupščini dotaknil tudi manjšinskega vprašanja in izjavil to: Kar se tiče narodnih manjšin, je važno vedeti da je Jugoslavija sprejela važne obveznosti v zvezi narodov. Mirne duše lahko rečemo in se tudi lahko pohvalimo, da te obveznosti zelo dobrohotno spoštujeemo in izpolnjujemo. To nam morajo priznati vse naše manjšine. Niti v verskih zadevah niti glede jezikovnega vprašanja ne delamo manjšinam nikakih težav. Pred sodiščem, okrajnim načelstvom in pred davčnimi oblastmi so pripadniki man-

šin čisto enakopravni. V gospodarskem oziru tudi ne delamo razlik. Naš narod je dobrodušen in je daleč proč od njega vsaka mržnja nasproti drugim narodom. Čim manj bo pri njih opaziti sredobetne pojave, tem bolj tesno jih bomo objeli kot svoje brate. Nikdar pa ne bomo dovolili, da bi naši državljanji ustanavljali politične organizacije, katerih cilji se ne bi skladali z državnimi koristmi in katerih delo bi utegnilo vzbudit sumnjo o njihovi državljanski zvestobi. Državljanska zvestoba se ne deli na večino in manjšino.

Kitara iz vžigalic

Krojaški pomočnik g. Srečko Repp iz Maribora se je postavil z naravnost edinstvenim delom. Iz samih rabljenih vžigalic si je napravil krasno kitaro. Vžigalice je zlepil skupaj na posebnih mo-

delih iz papirja. Lepil jih je z navadnim mizarškim klejem ter je dobil trdne in odporne plošče, ki so zaradi preste sestave vžigalce pismne kakor šabonica. Iz teh plošč je potem sestavil svoj instrument. Za kitaro je porabil nič manj kot 18.500 vžigalic. Že samo zbiranje tolikega števila vžigalnicnih ogorkov je ogromno delo. Za dogovitve kitare je potreboval 8 tednov, pa je delal od jutra do večera. Izdelek zasluži res občudovanje. Kitara ima nenavadno polno donec v lep zvezek, kakor ga najdemo le pri redkih instrumentih. Kitaro bo izložil v izložbi na promenadi Aleksandrove ceste. Gotovo bo vzbujala upravičeno pozornost in zanimanje občinstva. Uspeh s kitaro pa je g. Reppa opognil, da bo začel delati iz vžigalic še druge instrumente. Sedaj noče poskusiti z violoncelom, ter je že začel zbirati vžigalnicne ogorke, katerih bo seveda še veliko več porabil, kakor jih je šlo v kitaro. Prepričan pa je, da se mu bo tudi izdelava violoncela posredila.

rila v starega berača ter ga je z odbijači vrgla s proge. Zlomilo mu je obe roki in nogi ter je imel tudi notranje organe poškodovane. Prepeljali so ga takoj v mariborsko bolnišnico, kjer pa mu niso mogli več pomagati.

d Ni zdravil jetike, ampak svoj prazni žep. Zanimiv primer raziskujejo orožniki v Studencih. Lansko jesen se je pojavit v Studencih neki Karol V. ter se je oglasil pri Otiliji Senekovič, ki ima na jetiki bolno hčerko. Moški se je predstavil kot imeniten zdravnik. Dejal je, da je študiral zdravilstvo veliko let v Nemčiji ter da se je usposobil zlasti za najtežje primere, pri katerih so že vsi zdravniki obupali. Zlasti pa, da je imel doslej velike uspehe pri jetiki. Pripravoval je tudi, da si je z zdravljenjem že pridobil ogromno premoženje, katerega pa ima načenega v Švici, ker je tam denar še najbolj varen. Mož sicer ni izgledal kot bogataš, s svojo gostobesednostjo pa je Senekovičeva premotil, da je naročila pri njem zdravila za vojo bolno hčerko. Mož je potem res dvakrat prinesel neke rože, za katere pa je prejel kar 700 din. Seveda je bilo njegovo zdravljenje zmanj. Končno je Senekovičeva uvidela, da je nasedla mazaču, ter ga prijavila.

d Razne nezgode. Hudo se je ponesrečila kuhanica Angela Susmanova v Ljubljani. Kuhanica je zavrela vodo, pri tem pa se ji je prevrnil lonec in vreli krop jo je močno spari po obeli nogah, tako da jo je moral reševalni avto prepeljati v bolnišnico. — V Žirovski vasi pri Celju pri Storah je pri pravljiljanju lesa padel pod voz 24-letni posnik Oberžan Franc. Kolesa so peljala čez en, mu prebila spodnjo želust in zmečkala vso roko. — Oni ponedeljek je pridrvel po

celjski ulici neznan avtomobilist ter podrl na tla na mostu čez Ložec 25-letnega posestnikovega sina Gorjance Stanka iz Celja. Nesrečen je dobil hude poškodbe na levi nogi, posebno hudo pa je poškodovan na prsih. Prepeljali so ga v bolnišnico. — Po ljubljanski ulici je šla 19-letna služkinja Milka Tadina, doma iz Šmarskega okraja in uslužbena pri gospoj Nedličevi. Neki tovorni avto je mlado dekle butnil ob pločnik, kjer je obležala s budimi poškodbami. Zlomila si je eno roko, nogo ter dobita poškodbe po vsem telesu. — Na Starih Slemenih pri Konjicah sta se zgrabili pred hišo Terezija Kocelj in neka Randičaj. V prepriču sta se kar resno spoprijeli. Da bi branila otroka, se je približala junakinjam 23-letna Pantič Marija. Razburjena Koceljeva je zamahnila po Pantičevi s sekiro po glavi in ji prebila lobanje. Stanje nesrečnice je zelo nevarno.

NOVI GROBOVI

d Objeta vse je bila smrt. Na Golniku je umrl urednik »Slovenskega doma« g. Zdravko Stangl. — V Razvanju pri Mariboru je umrla 96 letna Katarina Lobnik. — V Gradcu pri Litiji je odšla v večnost Lenka Jenko. — V Dol. Bistrici v Slovenskem krajini je zapustil ta svet 70 letnega Marko Godina, oče g. misijonarja v Celju. — V Izlakah je zapustil solzno dolino posestnik Andrej Grobšček. — V Novem mestu so djali v grob 77 letnega Riharda Twrdyja. — V Mariboru je odšla h Gospodu po večno plačilo Neža Vrstovšek roj. Ogorevc. — V Šmartnem pri Kranju so djali v gomilu Antonijo Knific roj. Roman. — V Tržiču je umrla Dornik Ana. — V Stranski vasi pri Semiču je odšla v večnost po plačilo 70 letna Marija Hočevar. — V Kranju je mirno v Gospodu zaspala 77 letna Marija Volčič roj. Grohar. — Na

KULTURNI KOTICEK

Staroslovenci

Dr. Janez Bleiweiss (1808–1881) iz Kranja, umrl v Ljubljani. Bil je živinodravnik in profesor veterinarstva v Ljubljani. Mnogo je napisal knjig iz raznih praktičnih strok, o živinoreji, o podkovstvu in podobno. Za nas je dovolj značilno njegovo delo na polju časnikarstva, političnega udejstvovanja in kot narodni voditelj. Že smo omenili, da je ustavil časopis »Novice«, ki so začele izhajati leta 1843. O zaslugah »Novice« smo tudi že zadnjič slišali. Njegovo delo je temeljilo na koristnosti in praktičnosti. Glavni cilj mu je bil, da politično prerodi narod, da se mu dvigne narodno zavest in da se ta narod uči v slovenskem jeziku. Zato mu je bil pesnik Kosek desna roka pri izvajaju njegovega programa. V politiki je Bleiweiss zastopal stališče na samostojni, ustavni in monarhični Avstriji, nedotakljivost katoliške vere in zaščita slovenskega naroda in njegovega jezika. Ker je hotel, da bi »Novice« še nadaljuje ohranile pravico do kulturnega življenja pri Slovencih, je prišel v ostre spore z Mladoslovenci. Mlašji rod je žel v nasprotju s Staroslovenci svojo pot naprej. Pri »Novicah« sta mu v prvih letih, ko je bil Bleiweiss tajnik Kmetijske družbe, pomagala pri uredniških poslih Malavašič in Luka Jeran. On je bil voditelj staroslovenskega rodu, ki si je lastil pravico, da je samo on voditelj vsega

Toliko dalj časa bo trpelo perilo

če vzameš vedno

SCHICHTovo

TERPENTINOVO MILO.

...in za namakanje žensko hvalo

Primskovem pri Kranju je odšel v večnost zadev od kapi posestnik in gostilničar Jakob Gorjanc. — V Mariboru je zapustila solzno dolino dijakinja Jelica Kumbatovič. — V Ljubljani so umrli učiteljica v p. Roza Pirkovič, gimnazijski ravnatelj v pokolu Franc Jeraj, Dragica Vizjak, orožniški upokojenec Josip Kokolj, velika dobrotnica revežev Marica Karpe, roj. Šiška, Marija Krulc, upokojenec drž. žel. Jakob Tešar, 75 letni zasebnik Ivan Strgulec, vdova poštnega poduradnika v p. Marija Jereb roj. Ogrin in vdova rač. svetnika Marija Bayer, vdova bančnega uradnika Josipina Klemenc roj. Trdina.

narodnega življenja, zato je včasih mnogo škodil s svojim nastopom, zlasti proti mlajšemu rodu. — Prvak med »Noviškim« pesniki je bil Jovan Vesel-Koseški (1798–1884), iz Kosev pri Moravčah, umrl kot višji finančni svetnik v Trstu. V mladosti je zlagal pesmi v nemškem jeziku, pozneje pa se je začel udejstvovati v slovenskem jeziku. Zaradi svojih mogočnih pesmi, gladko tekočih vrstic, potem zaradi narodnega ponosa v teh pesmih, navdušenja, zaradi vsega lega je postal prvak pesnikom. Ljudje so jokali, ko so poslušali njegove pesmi, tako so bile njegove pesmi polne navdušenja za narodno stvar. Njegovi doneči, a nerazumljivi verzi so potisnili Prešernovo pesem ob stran. Zlasti je zaslovel s pesmijo: »Slovenija cesarju Ferdinandu I., ki je bila zložena v čast tega cesarja ob njegovem prihodu v Ljubljano. Znane so še njegove pesmi: »Vojška«, »Bralcem Novic«, »Kdo je mare. Njegov jezik je slab. Preveč je gostobesen, slovenščine ni dobro znal in če mu je bila v pesmi kakšna beseda predoigla, ji je kar utroal sprednji, bodisi zadnji zlog. Veliko je tudi prevajal, toda vsi njegovi prevodi so nerodni in težki. Glavna odlika njegovih pesmi pa je, da iznajo lepo tekočo in gladko tekočo vrstico. Z nastopom mlajšega rodu pa je Koseški doblj pravilno oceno, češ da njegove pesmi niso dobre in da je naš Prešeren eden prvih in edini pesnik, ki ni samo bogat po vsebinski, ampak tudi bogat po svojem jeziku.

RAZGLED PO SVETU

Brašnorna vojna v Španiji

Francovi nacionalisti so imeli zadnje dni tam okrog španske morske obale veliko smotro. Med komunističnimi in nacionalističnimi bojnimi ladjami je prišlo pri Kartageni do bitke, v kateri je bila potopljena moderna Francova križarka »Baleares«. Z njo vred je izgubilo življenje nad 600 oficirjev in mornarjev, le okrog 400 so jih rešili.

General Franco je začel 9. marca z velikim napadom na komuniste na 110 km široki

fronti med Teruelom in Saragoso. Na Francovi strani se bori okrog 180.000 mož, na vladni komunistični pa nad 250 tisoč vojakov. Prodiranje se je pričelo v treh smereh. Nacionalisti so prodrli rdečo fronto v širini 50 km in v globino več kot 40 km in zajeli seveda ogromne količine raznega oružja in streljiva. Nacionalisti nadaljujejo svoje prodiranje proti Alcalati s ciljem, da prej ali slej dosežejo morje in tako ločijo Barcelono od Valencije.

Vojna na Daljnem vzhodu

Zadnje dni se na Dalnjem vzhodu menda ni pripeljalo kaj važnejšega. Iz japonskega glavnega štaba poročajo, da je japonska vojska prodrla na šestih krajin do Rumene reke v širini 120 km. Japonci sami priznavajo, da Rumene reke še niso prekoracili, kar dokazuje, da nudijo Kitajci hud odpor.

Zanimiva je izjava, ki jo je dal te dni načelnik generalnega štaba kitajske vojske

general Pajši. Rekel je: »Kitajske izgube znašajo doseglo samo 500.000 mož in so zaradi tega neznatne. Šele, ko bodo naše žrtve dosegle 50 do 100 milijonov ljudi, bomo imeli razlog, da obupavamo. Dosedanja vojna je pokazala, da je treba za vsakega japonskega vojaka, ki ga ubijemo, žrtvovati tri Kitaje. Potrebno je torej žrtvovati 100 milijonov ljudi, da iztremo vse moške na Japanskem.«

ITALIJA

Te in ono. Pri Gorici se je zrušilo vojaško letalo, ki ga je vodil slovenski rojak Silvester Fušak. Pilot je mrtvev. — Gozdni požar je izbruhnil blizu Ajdovščine. Precej skode. — Aufon Mauri je orožništvu oklevetil nekega Janeza Veličeka, da je protidržaven. Preiskava je dognala, da je Mauri lagal. Veliček je bil izpuščen na svobodo. Mauri pa zaprt za 16 mesecev. — V Oslavju je umrl znani slovenski posestnik 74 letni Klanjšek Josip. — Gozd je zgorel v bližini Repetalabra. — Za župnika v Brestovici je nameščen Bernard Špacapan.

AMERIKA

40.000 učiteljev v katoliški učiteljski zvezni Starši, ki izročajo svoje otroke učiteljem v vzgojo, pričakujejo od njih, da jim bodo otroke vzgojili v smislu katoliške vere in hravnosti. Ker se to po nekaterih krajih ne dogaja, marveč se vrši vzgoja v nasprotni smeri, zato nezadovoljstvo staršev s šolo in vzgojitelji. Katoliški učitelji, ki svojo vero izpovedujejo ter po njej živijo, pa so zmeraj bili deležni spoštovanja veri v danih staršev. Prav lep primer katoliškega učiteljstva dajejo učitelji v Argentini (v Južni Ameriki). Tej državi je kardinal nadškof v Buenos-Airesu ustanovil katoliško profesorsko in učiteljsko zvezo. V njo je zadnji čas vstopilo 40 tisoč učiteljev. To je 80 odstotkov vseh učiteljev, ki delujejo na juvnih šolah v Argentini.

To in ono. V Irwin Pa je umrl 78 letni Pavel Perko iz Poljan nad Školjo-Loko. — 70 letnico rojstva je praznovala v Clevelandu Terezija Kmet iz vasi Plešivec pri Šmihelu pri Žužemberku. — V Clevelandu sta umrli 71 letna Marija Žnidaršič od Trebnega in Franja Jamnik iz Nove vasi pri Višnji gori. — V Millivale Pa je odšel v večnost Domačnik Završek iz Krške vasi na Dolenjskem. — V

Clevelandu so zapustili solzno dolino; Ivana Strumbel iz Dvora pri Žužemberku, Jožef Sankovič iz Hruševja pri Postojni in Fred Gorenčič iz Žužemberka. — V Ely Minn so pokopali Frančiško Strukelj iz vasi Udje pri Grosupljem. — V Ahmeek Mich je umrl Stefan Rožič iz Dolnje Pake pri Črnomlju. — V Clevelandu so nadalje zapustili solzno dolino: 54 letni Frank Marinko iz Zgor. Zadobrove pri Dev. Mar. v Polju, John Turk iz Zabje vasi pri Novem mestu in Helena Panek. — V Pittsburghu Pa sta odšla v večnost 63 letni Dominik Završnik in 48 letni Rudolf Janečič iz Šmihela pri Novem mestu. — V Jukou Pa so pokopali Ano Učakar iz Zagorja

Drugo nagradno žrebanje

za naročnike dnevnega »Slovenca«.

Lastništvo »Slovenca« razpisuje drugo nagradno žrebanje za vse sedanje in nove naročnike dnevnega »Slovenca«. Z žrebanjem, ki bo dne 7. julija t. l., bo razdeljenih 146 raznih bogatih nagrad. Nekaj nagrad navajamo danes: Oprava za spainico, dve nevestini opremi, kuhińska oprava, dva šivalna stroja, pet radijskih aparatorov, deset dvokoles, dve harmoniki, zaborj sladkorja, prašič (120—150 kg), štiri vreče bele moke, oblike, štiri moške ure, štiri ženske ure, 5 krat po 500 kg žlindre (gnojila) in še druge nagrade, ki jih bomo še objavili. — Do žrebanja imajo pravico: 1. Vsi sedanji naročniki dnevnega »Slovenca«, ki so nanj naročeni že najmanj tri mesece in ki bodo imeli tudi naročnino plačano za mesec julij. 2. Vsi novi naročniki, ki so na dnevnega »Slovenca« naroči vsaj za tri mesece in ki bodo plačali vsaj do 4. julija t. l. trimesечно naročnino. — Nagrad je veliko več in njih vrednost mnogo večja kot pri prvem žrebanju, zato se pravčasno naročite na dnevnega »Slovenca!«

Cenjene naročnike, ki še niso poravnali naročnine za leto 1938, oposarjammo, da bome v drugi polovici marca prideli z ustavljanjem lista. Prizadeti naj takoj po prejemu te številke odpšljajo vsaj polletno naročnino, ako želite prejemati »Domoljubac« še nadalje.

ob Savi. — V Pemsi Pa. se je ustrelil 28 letni Frank Pittner. — V Ahmeeku Mich. je preminula 83 letna Jera Sierbenc nekje iz Belo Lajne. — V Warreu O. je na veču zatisnjači Sabatin Franca iz Tomišlja pri Ljubljani. — V Greenboro, Pa., je pred kratkim umrl v bolnišnici v Uniontownu med operacijo Helena Kovač, stara 42 let, žena rudarja. Deset minut potem, ko je bila že mrtva, je prišla na svet hčerka, ki je ob porodu lehtala osem funtor. Dete je zelo slabolno, vendar se medicinska zaostnost na vso mod trudi, da ga ohrani pri življenju. Pokojnica je prej povila 12 otrok, ki so vse živi. — Po daljši bolezni je preminul 52 letni Karl Valič od Sv. Križa pri Kostanjevici. — V Sharonu Pa. so našli zmrzljenega 69 letnega Martina Bička iz St. Jerneja na Dolenjskem.

RUSIJA

S Početniku revolucije spravljajo na drugi svet. Pred moskovskim sodiščem je stalo le dni 21 obožencev, ki so sami znani in nekodaj vplivni možje sovjetske družbe, sedem od njih bivši komisarji v osrednji moskovski vladi, ostali višji sovjetski uradniki in par zdravnikov. Državni pravnik jih je otožil veleizdaje, da so vohunili v prid tujem državam ter izpodkopavili ugled sovjetske Rusije in pripravljali zaroto proti vodilnim sovjetcem. Sodniška razprava je bila proti pričakovaju javna, obloženci pa so svoja dejanja skesanoc priznali. Ozadij strahovite sovjetske žaloigre, v kateri se revolucionarji dobesedno uničujejo sami, razprava ni razjasnila. V vrsti početnikov krvave ruske revolucije ostaja sedaj samo še Stalin kot krvoloci samodržec, kakoršnega ruska zgodovina do slej ni poznala, in — Trocki, ki živi kot večni popotnik življenje v inozemstvu. — Vsi obožniki so obsojeni na smrt razen treh in sicer je dr. Pietnjev dobil 27, Rakovski 25, Bezsonov pa 15 let težke ječe. Smrtne obsodbe so izvršili 14. marca.

DROBNE NOVICE

Umrl je bolgarski metropolit Maksim, znan po svoji vernosti in — strpnosti.

3.000 vojakov in policijskih agentov straži ruskega trinoga Stalina v moskovskem Kremlju.

20.000 ljudi išče zavetza pod šatori pred poplavno v južni Kaliforniji.

12.758 zadrug je bilo konec lanskega leta v Italiji.

20 milijard frankov netranjega posejila najame francoška vlada za potrebe državne obrambe.

Tri vasi je uničil egenj na Poljskem bližu Kielca.

Novo madžarsko vlado je sestavil zopet Darany.

Ostavko je podala francoska vlada; novo je sestavil zopet Blum. Jedro tvorijo radikalni socialisti.

Sneg je zapadel po vsej Palestini.

PO DOMOVINI

Volili bomo

Za novo občino Brežice se razpisane za dne 27. marca t. l. občinske volitve.

Potrebe novega časa zahtevajo združitev oklice in mest v eno upravno telo in to predvsem v korist okolice, kajti že okolico mesto redi, naj mestu z okolico tudi koristi deli. Tako se je izvršila tudi združitev mesta Brežice z okolico. Nekateri občani iz okolice se zaradi tega vznenirajo, drugi pa celo hujšajo in trošijo neresnicu med okoličani. Vsem tem povemo, da je socialno krivljenje, da bi imelo mesto napram okolici predpravice in ugodnosti. Mesto živi in raste od okolice, zato naj z okolico deli tudi vse pravice in dolžnosti. Zato mora zgniti gospodarsko zapovstovanje okolice napram mestu. Kmečko ljudstvo mora postati enakopravno v tem oziru. Kdor pa misli drugače, je zastrel in ne razume današnjega časa in njegovih gospodarskih in socialnih potreb.

Zato je prazen strah o neenakopravnosti občanov, ki ga širiš naši nasprotniki med okoličani s prizornim namenom zbegati naše volivce. Vsem tem povemo, da bodo imeli okoličani pri vodstvu občine odločilni vpliv, ker bodo večino občanske uprave in odbora tvorili okoliški možje. Kar se pa tisti plačevanje dolgov in davkov, pa bo morala mestna občina tudi v bodoče sama plačati svoje dolgove, kolikor jih ima, kaker jih bode morali okoličani, ki jih imajo zaradi elektrifikacije sami plačati. Zato je vse beganje o plačevanju davkov prazen strah. Dejstvo pa je, da bo okolina z združitvijo gospodarsko samo pridobila, če primerjamo sedanje davčno podlago mesta in okolice. Davčna podlaga v mestni občini znaša 162.392 din, v okoliški pa 84.887 din. Doklade po znašajo v mestu 55%, v okolici pa 90%. Iz tega je razvidno, da bo združitev vsem enako v prid, tako mestu kot okolici. Nova občina bo pa lahko brez večjih težav in novih bremen storila veliko več v obči korist vseh občanov. Zato je posrem jasno, da je uspeh združitev za vse pravičen, koristen in pošten.

Jasno je torej, zakaj našim nasprotnikom od vsega začetka ni po godu združitev občin, ker pač dobro vedo, da bodo morali prepustiti oblast drugim. Zato se že sedaj postavlja vseh mogočih trikov, ki jih trošijo med okoličani, kot o plačevanju zgradarine, o zopetni razdržitvi občin itd. Toda naše ljudstvo je danes že toliko zavedno, da ne bo nasedlo takim in podobnim frazam, ker dobro ve, odkod prihajajo in da so brez vsake podlage z edinim namenom zbegati volivce. Zato našim nasprotnikom vsa njihova naprednost in napredno lučjo ne bo nič pomagala. Na dan volitev pa bo naše ljudstvo oddalo svoje glasove za listo JRZ, katere nosilec je priljubljeni in ugledni g. Deržiš Karel iz Brežic.

Za zgled

Oni četrtek smo slišali na zadružnem predavanju zanimljive podatke o poslovanju domače posojilnice v Št. Vidu pri Stični. Posojilnica obstaja od leta 1896 in od tedaj do konca leta 1987 je imela posojilnico sledenji promet:

Vlagatelji so vložili	din 20.724.000.—
Vlagatelji so dvignili	din 18.192.000.—
Posojil je dala faranom	din 10.792.000.—
Dolžniki so vrnili posojil	din 5.832.000.—
Vlagatelji so prejeli obresti	din 5.417.000.—
Dolžniki so plačali obresti	din 3.303.000.—
Od naložb v Ljubljani je bilo prejetih obresti	din 734.000.—
Posojilnica je plačala davka	din 99.000.—
Rezervni zaklad je dosegel	din 682.000.—

Ti podatki nam jesno pričajo, kako veliko delo je vršila posojilnica. Navajala je k varčevanju. Denar je dajala v povzdigo domačega gospodarstva, saj so plačali domači dolžniki petkrat več obresti kot pa naložbe v Ljubljani. Iz fare je šel le oni denar, ki je bil res odveč, kolikor ga niso rabili domači farani. Ves ta denar je kreplil domača fare. Tako so imeli vsi farani koristi. Kmetje so lažje prodajali, kupovali in si izboljševali gospodarstva. Obrtniki in delavci so imeli reden in gotov zaslužek itd. Kakšen bi bil danes

gospodarski položaj fare, če ne bi bilo domače posojilnice, ki je urejevala obtok denarja.

Še nikoli ni imela posojilnica naenkrat toliko gotovine kot jo ima danes. Vendar je pred krizo vedno lahko poljubno izplačevala vloge in povrh dajala posojila potrebnim.

In kako naj bo v bodoče?

Vsekumur mora biti jasno, da je treba posojilnici vrnilti zaupanje, da bo mogla tudi zanaprej vršiti koristno delo v domači fari. Vlagatelji naj dvigajo le kadar res rabijo denar, in ves denar, ki ga imajo doma in ki ga trenutno ne rabijo, naj vlagajo, saj vse nove vloge lahko takoj dvignejo, kadar jih rabijo. Posojilnica pa te vloge hrani in jih obrestuje. Ce se bomo po tem ravnali, bodo tudi vse stare vloge kmalu proste. Od faranov samih je odvisno, koliko časa bo še del starih vlog pod zaščito. Od faranov samih je odvisno, kdaj bodo lahko zopet v potrebi dobili posojilo, saj vemo, da je kredit v domači posojilnici vreden vaj toliko kot vloge.

Naj znaga pamet in posojilnica bo zopet urejevala obtok denarja tako kot ga je toliko let.

J. L.

Galicija pri Celju. Veselo je zaigrala godba, mogočno so zagrmeli možnarji v nedeljo 20. februarja ko je pretekel pol stoletja zakonskega življenja Blažu Vipavca in njegovi ženi Heleni,

posestnikoma iz Hramš. Obrede zlate poroke je izvršil domači gospod župnik Mihael Carl. Jubilant je znaša po celi Savinjski dolini, kot prvovosten izdelovalec vili in grabelj. Zlatoporočencem želimo, da ju Bog ohrani še do biserne in železne poroke.

Rihinja na Dolenjskem. Gotovo je tudi za našo dolino eden najvažnejših dogodkov zadnjih tednov, da je prišlo do obnove poslovanja v naši Hranilnici in posojilnici. Za nas je to toliko pomembnejše, ker so razni krivi preroki brez potrebe in nikomur v korist raznašali vesti v škodo posojilnici. Zato smo radi poslušali v nedeljo 6. marca poročilo zastopnika Zadružne zveze iz Ljubljane, ki je razložil, kako je prišlo do denarnih etiske in napovedel, da je tega sedaj konec. Ne bi bilo v času naši dolini, če bi kdo nasedal na posojilnikom in če bi splošno pomirjenje nastopilo kasnejše kot drugod.

Vrhinja gora, 10. marca je bil pri nas tečaj okrajnega kmetijskega odbora. Govorilo se je predvsem o tem, kako je z vlogami v kmetijskih po-

sojilnicah. Danes je gotovo, da je denar varen in da je izplačljiv, treba le, da se postopoma odpira prostost vlog. Vsak bo dvigal, kar res potrebuje, drugo, kar nanj po načrtu odpade, bo dal prepisati na novo vlogo. Govorniki so pokazali tudi na nepremišljenočitljivost tistih, ki nosijo s kmetov denar v mestu in v tuje zavode. Če bi prebirali >Domoljub<, bi videli, da to ni več v njihovo ne v splošno korist.

Sv. Jurij ped Kumom, Fantovski odsek in dekliški krožek pridno delujejo. Vsi zavedni fantje in značajna dekleta, v naše vrste!

Kresnica. Nedavno smo položili k večnemu poštitu 91-letnega Jožeta Jelinkarja p. d. Bedena iz Kresnic. Rad je govoril o svojem očetu, ki mu je pripovedoval, kako je bilo ko so vozili z živo ladje po Savi in kako so nato začeli graditi željeznico, ki je potem izpodrinila savske ladje. Z Jelinkarjem je šel v pozabljenje lep kos vaške zgodovine.

Skećajan pri Mokronogu. Kljub velikemu napsotovanju gotovih ljudi smo 1. marca otvorili konzumno društvo. — V kratkem smo pokopali dve vzorni ženi: 82 letno Marijo Jankovo iz Hrvatskega Broda in 76 letno Marijo Marijetićevo iz Ziloganske gore, obe vneti čitalnjici >Domoljub<.

Kal pri St. Janšu. Te dni smo na pokopališče spremili dva prijatelja. Prvi je bil Janez Oblak. Vsa fara ga je poznala kot dobrega gospodarja in vernega fantja. — Prav tako je vso okolico pretresla vest, da je svojo blago dušo izdihnil v 71. letu starosti Zupan Janez, »Joškov« atac iz Kladja. Njegova hiša je bila daleč naokoli znana po svoji gostoljubnosti. Se sedaj v tolikih letih je vsako nedeljo šel k prvi maši, dasi je farna cerkev pod drugo uro oddajlena. Obema naj Bog podeli večno srečo!

Selo pri Ihanu. Tu se je smrtno ponesrečil posestnik Urbanjan Anton. Ko je bil gozda peljal les, je Urbanjan baje udaril vol z rogom na glavo, da je nearečnež nezavesten padel pod voz. Urbanjanu so šla kolesa čez pras ter ga tako poškodovala, da je bila vsaka pomoč brezuprešna.

Sv. Barbara pri Mariboru. Dne 27. marca bodo tukaj občinske volitve. Vožena je samo lista JRZ. Upamo, da bodo šli vsi dobri in pametni volivci na volišče, ker v slogi je moč! — Veliko se rigola po naših hribih za nove vinograde. Ali je to znak, da je kriza ponehala?

Preigrjanje pri Litiji. Fantovski odsek priredi na Preigrjanje na praznik sv. Jožefa po popoldanskem cerkvenem opravilu v dvorani akademije z bogatim sporedom. Na tej akademiji položi fantje in mladci odseka slovesne obljube. Pridite! Vstopnine ne bo. — Društveno življenje je živahn. »Ljudski dom« je takoreč zaseden od naših prosvetnih organizacij.

Dolezja vas. Na praznik sv. Jožeta se zaključi naš 3-mesečni gospodinjski tečaj, ki ga je priredila Ženska zveza iz Ljubljane. Da se pokaže, kaj ve se dekleta vse v takih tečajih, se priredi v prostorih Občinskega doma razstava ročnih del, pletenin in jestrvin. Vabljeni so domačini in okoličani.

Vodice. Vreme imamo vsak dan lepše, pot je vsak dan grša. — Pravijo, da bi bil občinski proračun lahko nižji, pa so se šolski proračuni dvignili in pri lovu smo izgubili letnih 10.000 dinarjev. — V nedeljo, 6. marca je bil v Domu lepo obiskan občni zbor krajevne JRZ. — Na praznik sv. Jožeta bo naša mladina slavila svoj dan. Popoldne ob treh bo v Katoliškem domu v Vodicah akademija z nastopom vseh članov, mladcev in naraščanja. Vse prijatelje katoliške mladine iskreno vabimo na dan v Dom.

Velika vas pri Mokronagu. Dne 6. marca se je za vedenlo ločil od nas daleč naokrog znani posestnik Cerar Jakob v 91. letu starosti. Pokojnik je bil najstarejši član moravske župnije. Naj podiva v miru!

Vransko. Krajevna organizacija JRZ na Vranskem je imela ono nedeljo svoj letni občni zbor. Posebno zanimanje je vladalo za poročilo našega župana Franca Pečovnika. G. župan je omenil med drugim, da je občina žrtvovala za popravilo občinskih cest 18.000 din. Dolg na vodovodu je znašal ob prevzemno poslov sedanjega občinskega odbora okrog 171.000 din. Ta dolg se je po zalogi sedanjega občinskega odbora znašal sedaj — že upoštevamo že vsoto 65.000 din, ki je vnesena v bodoči proračun — na okrog 90.000 din. Nekateri gospodje so zelo nevolečljivi, da se je sedanjemu občinskemu odboru posrečilo izpeljati elektrifikacijo, kar oni niso mogli dosegči. Zato

so ta uspeh skušali zmanjšati na ta način, da so med ljudmi razširili vest, če, da bodo morali vsi občani brez razlike, ali bodo imeli elektriko ali ne, plačevati tozadne dožide. Pristojna oblast bo dela lažnikom priliko njihove trditve dokazati. Velika zasluga sedanega odbora je, da se je začela graditi cesta Vrancska—Lipa. Župan je dosegel, da se bo popravila in razširila tudi banovinska cesta Ločica—Motnik. Zborovalci so izrekli sedanemu delovnemu odboru z g. županom na tem popolno zaupanje.

Burka. Umrl je Alojzij Ilaž iz Dul. — Zaradi lanske slabe letine je pri nas veliko pomanjkanje živila. Občina je prosila za prosto vagonsko vozovnico, da bi dobili malo bolj poceni koruzo, pa nam je oblast odklonila. — Sedaj se je pa povajil na cesti velikanski tovorni avto, ki vozi les na postajo. Tako še tiste bore dinarje odnesec, ki bi jih lahko zplašlji naš kmečki voznik.

Dobrepolje. Nikakor si ne more naša dolina opomiti od strašne toče lanskog leta. Zopet se kaže hudo pomanjkanje in beda. — Da si pa gospodarsko dobrepolska dolina nekoliko opomoti, je svetnik in župnik g. Merkun poskrbel, da se je pričel v ljudski šoli za naše fante štirimeset lesno obrtni tečaj za izdelovanje leseničnih igralk. Naša dekleta pa poseđajo lukarski tečaj, v katerem izdelujejo razne lutke in igrače iz tkanina. Oba tečaji vodita strokovno usposobljeni učni moči. — Iz naše države je šlo dosegel za takje izj. že letno nad pet milijonov dinarjev. — Te dni smo prejeli odločbo kr. banske uprave o ustavnovitvi samostojne šole na Ilovi gori, katero bodo posežali otroci iz Velike in Male Illove gore in Gaberja. Prebivalstvo je tako zadovoljno, da se mu je izpolnila dolgoletna želja. — Nova pridobitev za naš kraj je šolska kuhičina, ki daje dnevno do 150 tim najsirovnejšim in najbolj oddaljenim otrokom topel obed. Vsem blagim darovalcem se toplo zahvaljujemo. — Od 18. do 27. marca bo v naši župniji sv. misijon z vašnimi veraskimi govorji.

Berevnica. Nabiralni podvig za nove bronaste zvonove ugodno uspeva. Ce pojde še nadalje po sreči, bodo v maju zapeli. — Kakor lani tako bodo tudi letos na praznik sv. Jožeta popoldne fantovski odsek in deklinski krožek priredila akademijo z raznovrstnim sporedom. — Za udeležbo pri raznih kulturnih prireditvah v Ljubljani si želimo še en vik, ki bi se vrátil okrog 23. — Na Pokojščici je zapustila svet 88 letna Colnarjeva mati. — Na Brezovici, ki spada v našo župnijo,

je nekdo oskrnuli kapelico s tem, da je odtrgal Marijinemu kipu glavo. Ljudstvo obsoja bogokletno dejanje. Brezovčani so kip že dali popraviti.

Kepranj. Naša občina in župnija leži ob kočevski progi. Giede osebrega prometa je naša proga zelo na slabem. Vsi naši kraji dolni do Velikih Lašč, če ne še dajie, težijo proti Ljubljani. Do Čušperka sega še ljubljansko okrajsko glavarstvo in ljubljansko okrajsko sodišče. Tudi trg za prodajo gospodarskih pridelkov je za nas Ljubljana. Marsikdo bi dal sina ali hčer v mestne šole, a v mesecu januari ne more plačevati stanovanja in hrane. A kaj moreš opraviti na trgu, pri uradu, da o šoli niti ne govorimo, če prihaja naš edini jutranji vlak v Ljubljano šele po devetih, zaradi vednih zamud >novonomeščanac pa na največkrat okrog pol desetih ali še kasneje! Zato nujno prosimo železniško ravnateljstvo, da s prihodnjim voznim redom spremeni jutranji vlak na kočevski progi v toliko, da bo prihajal v Ljubljano vsaj ob pol osmih.

Sv. Andrej v Halesah. V nedeljo, dne 6. marca smo položili k večnemu potku blagega moža Franca Medvedca, kmetsa iz Male Varnice. Bil je mož močne vere, ki bo gotovo krepila potroženje v devet nedorasilih otrok. Ob odprtju grobu se je od rajnega poslovil g. dekan Skamlec. — Naj bo pokojnemu Bog obilen plačnik!

Mala Ilova gora. Zaradi odloka kr. banske uprave naj bi se nova šola za Ilovo goro zidala na Veliki Ilovi gori. Da je šola v tem kraju potrebna, nihče ne oporeka. Nikakor pa ni posrečena rešitev te zadeve v toliko, da se mora šola zgraditi na Veliki Ilovi gori, ki spada v občino Račna in župnijo Kopanje. Občina Račna je pred nekaj leti nadzidala za eno nadstropje domačo šolo na Kopanju. Morala se je občutno zadoljila in ta dolg že ni ves plačan. Zidanje nove šole bi bilo za maio in finančno šibko občino nezmagljivo breme. Druga velika težkača bi bilo poučevanje verouka, ker je v župniji že zdaj, razen domače, tudi še zunanjia dvorazrednica na Spodnji Slivnici, oddaljena od Kopanja 6 km. Šola na Veliki Ilovi gori bi bila zopet nad 5 km oddaljena in to v gorskem terenu. Kopanjska župnija pa ima samo enega dubovnika. Vse te težave bi odpadle, če bi se nova šola zgradila na Mali Ilovi gori, na prostoru, ki je itak v središču med Veliko in Malo Ilovo goro. Tako bi bila šola v občini in župniji Dobrepolje. Dobrepolska občina je več kot šestkrat večja kot občina Račna ter zato finančno neprimereno močnejša, župnija Dobrepolje

pa ima dva duhovnika in bi bilo za poučevanje verouka z laskoto preskrbljeno. Uverjeni smo, da bo banska uprava tako uvidevna, da bo svoj prvič odlok spremenila ter izbrala stavbišče za novo šolo na Mali Ilovi gori, kjer se bo itak že letos otvorila začasna šola v zasebnih hiši.

Smarna gora pri Ljubljani. Castilcem Šmaromorske Matere božje sporocamo veselo vest, da so bile v tem tednu dostavljene na Smarna goro nove orgle. Orgle so delo najboljšega našega orglarškega mojstra Franca Jenka iz St. Vida. Slovensko blagoslovljenje orgel bo na Gori na praznik Marijinega Oznanjenja v postu. Ob 10 ob blagoslov orgel, nato pa slovenska maša z govorom. Ta dan bo tudi ob pol devetih sv. maša s pridigo. Pospolne ob 2 pa bodo pete litanijske Matere božje z ljudskim petjem. Iskreno vabljeno!

Prečkanje. Kar se koruze in ob podpori tice, ni vse točno tako, kakor se govori in piše. Najbolj pametno bi bilo, da lepo rečemo: vsak nekaj smo zakrivili, da so se nesoglasja pričela, zato se predružujem pri pomembni uredništva v zadnjem >Domoljubcu: naj bo konec razprave. — J. Gale, župan.

Stara Loka. Ljudski koncert bo priredila vojaška godba I. plan. polka pod vodstvom kapetana g. Smrekarja v nedeljo 20. t. m. ob 4 popoldne v Staroškem domu. Vstop samo z vabilo — brez vstopnic. — Prosvetno društvo pa bo drugo nedeljo, dne 27. t. m. ob pol 4 pop. uprizorilo krasno postno dramo: >Žrve spovedne molitvenosti. Vlogo g. župnika bo igral g. Maks Bergant iz Kamnika. Kdor hoče globoke in lepe vsebine — naj gotovo pride. — Kakor vse kaže, bo dobila Stara Loka državno mlekarško šolo. Hvale vredno je prizadevanje naših mož, ki so kljub mnogim nasprotnovanjem dosegli, za kar so se borili.

Peče. Nedavno smo pokopal Ivan Mal, p. d. Korantov mater. Z njim smo položili k podku najstarejšo faranko; dočakala je 86 let. Bila je do zadnjega trdnega zdravja. Ob veliki udeležbi pogrebcev smo jo vrnili v narodje materi zemlji. Mir in pokoj njeni duši!

Listnica uredništva

Dopisnikom: Pišite krestna in zlačni rodbinska imena razločno. — V Voglje: Podpis nečitljiv, zato smo odložili. — >Telovadba in izprehodi. Odloženo, ker ne poznamo g. dopisnika, ki je prijal samo začetnico svojega imena. — Zaradi posmanjkanja prostora smo morali nekaj dopisov prihraniti za prihodnji.

R A Z N O

L. Ganghofer:

68

Martini klošter

Roman iz začetka 12. stoletja

Poslovenil Blaž Poznič

>Tako? Pazder v očesu svojega brata vidiš, ne pa bruna v svojem lastnem? Mar nisi ti sam že bolj oskrnil svetega kraja? Ali te je Kristus učil, da vabiš z udarci v njegovo kraljestvo? Ali je dejal v svoji ljužnici: Ako se je tvoj brat pregrebil, se srdi nanj in ga bij po licu?

Skruseno je odmajal Svajker s svojo veliko glavo. >Ne, gospod! Mislim, da je reklo: Ce te udari kdo za desno uho, mu... Dalje ni prišel s tem svetopisemskim izrekom, ki ga je razlagal čisto po svoje. Neka misel mu je segla v njegove počasne možgane, planil je skozi vrata, in ko je uzrl Haneckerje želju gozda, se je z dolgimi skoki pognal za njim. >Čuj tili Počakaj maloč

Hanecker se je ozrl, in ko je zapazil dirajočega menina in se od bratorev žuljave roke zbal menda novega pouka, jo je ucvrl, kar so ga nesle noge. Toda za Svajkerjeve dolge kobale kmet, ki je še čutil udarec medvedje žape, ni bil dovolj uren. Pod kapijajočimi drevesi ga je ujel brat za lodnati gunj. Kričeč se ga je skušal Hanecker otresti, toda Svajker je držal trdno in je signal: >Odpusti mi, dobrí mož, zavoljo Kristusa in mi iz ljubezni do bližnjega izkaži samo enc dobroto in mi vrni zaušnico! Udari, ne bom se branil! Kmet je zazidal in debelo pogledal; toda Svajker je prosil tako milo, naj mu prisoli zaušnico, da se Hanecker ni mogel več upirati; odstopil je za korak, potegnil s prsti svoje desnice čez mokre ustenice in zavegnil. Smejoč se je sprejel brat

donečo zaušnico, pokimal hvaležno kmetu in stekel proti cerkvici; majajo z glavo je gledal Hanecker za njim. >Takega bedaka pa nisem še videl svoj živ dan! Razčešanil bi me bil lahko s svojimi pestmi — in se dà pretepati!

Ko se je vrnil Svajker v cerkvico, je sedel Ebervajn na oltarni stopnici. >Gospod, zdaj jo imam zopet — vrnili mi jo je! To naznanilo je bilo pač nekoliko odveč, zakaj na Svajkerjevem licu se je razločno poznao pet Haneckerjevih prstov. >Primazala mi jo je roka zdrave mater, pa se le bojim, da je moja bolj zalediga!

Ebervajn se je moral nasmehniti; in poznalo se mu je, da ga je pri vsej skrbi, ki ga je težila, pogled na tega zavaljenca razveselil kakor poživi človeka ob slabem vremenu topel sončni žarek. >Bolj hitro bi se res ne mogel spraviti. Toda drugič se zmisli na dobroto in potrežljivost, preden udarišč!

>Da, da, gospod! Toda pri nekaterih ljudeh, več, ti vzkipi žolč, da sam ne opaziš kdaj?

>Z dobrimi biti dober, ni nič zasluzno delo, ljubi moj brat.

>Seveda, seveda. Toda prijazen biti s hudobci, to moraš pač znati! Ti seveda, ti že znaš, saj si dober tudi z meno, ko sem vendar takšen nepridiprav! Ti si se pač tega učil, biti dober!

>Učil? Meniš? Otočen smehljaj je obkrožil Ebervajnove ustenice. >Povedal ti bom, v kateri žoli. Sedim sem! Prijel je Svajkerja za roko in ga potegnil k sebi.

Dež je štropotal po cerkveni strehi in ob brancastih stenah je pljuskal kap; kadar se je zagnal veter proti stenam, je zapršelo skozi okenske line in omogočilo obo moža, ki sta sedela na oltarnih stopnicah.

>Kaj ne, to več, da nimam ne očeta ne matere. Svajker je prikimal in dejal: >Moja mati je bila

NAZNANILA

n Fantovski odsek in Dekliški krožek v St. Vidu nad Ljubljano priredi na praznik sv. Jožeta, 19. marca v Prosvetnem domu ob pol 4 popoldne veliko televadno akademijo sodelovanjem godbo »Slogac iz Ljubljane. Na sporednu so gimnastične in simbolične veje ter oružna televadba. Ker vla- da za akademijo veliko zanimanje, prosimo, da si nabavite vstopnice v predprodaji v trgovini Kau- man v St. Vidu. Bog živit!

n Akademije. Na praznik sv. Jožeta prirede fantovski oz. dekliški odseki televadno akademije, in sicer v Trebnjem, v Št. Jerneju, v Rakih pri Krškem. Vabiljeni!

n Občni zbor krajevne org. JRZ v Rakih pri Krškem bo 20. marca po prvi sv. maši. Poroča župan Likar iz Kostanjevice.

n Prosvetno društvo v Cemšeniku uprizori v nedeljo, dane 20. t. m. ob 3 pop. igro »Pod slobodnim soncem«, katero je priredil za oder in Finžgarjevega romana Tone Kušar. Pridite!

Copice in štečke pri Šimencu Vinku, Restjeva 2 (pri Zmajskem mostu).

n Kraj organizacije JRZ za občino Trojane ima na praznik sv. Jožeta, 19. t. m., po 10. maši v St. Gotardu svoj občni zbor. Na občni zbor priredita dva govornika. Vse prijatelje in sodelovalnike vabiljmo vabilimo!

n Prosvetno društvo v Hoteleščici priredi v Ljubljanskem domu Gregorinovo pasijonsko dramo »V času obiskanja. Prva predstava bo na praznik sv. Jožeta, dne 19. marca ob 8 zvečer, druga v nedeljo, dne 20. marca, ob 3 popoldne. Vabiljeni!

n Prosvetno društvo na Ježici priredi v dneh od 22. do 25. marca v Šoli na Ježici Vzgojni tečaj. Iskreno vabilo na ta tečaj vse one, ki jih je bodočnost otrok pri srcu, posebno starše, odrasla dekleta in fante. Predvali bodo znani strokovnjaki. Začetek ob 8 zvečer. Vstop prost.

n Kulturno prosvetni odsek gas. ţete v Češnici v Bohinju uprizori na praznik sv. Jožeta v gasilski dvorani ob 3 pop. in v nedeljo 20. marca ob 7 zvečer dramo »Podri križ. Vabiljeni!

n Letenje nove Marijnike: Po Mariji k Jezusu, Marija v Lurdru, oznanjevalka večnosti in vodnica k pravi sreči. Duhovno romanje v Lurdru ob 80-letnici Marijinega prikazovanja. Priredil J. M. Seigermüller. Začila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena 18 din. — Toplo priporočamo!

Nagrado uganko v „Družinski Pratiki“ za l. 1938

je pravilno, rešilo lepo število reševalcev.

Rešitev se glasi:

Družinska praktika je mo. a stalna spremiščevalka.

Nagrade so bile prisojene naslednjim tekmovalcem:

1. nagrada: Jože Ribl, Pekre, p. Limbuš pri Mariboru
2. " Alino Boškin, Loka 107, Trbovlje 1.
3. " Mihi Neferer, Brod 3, p. Sv. Križ ob Krki
4. " Ante Verik, trg. sotr., Crna pri Prevaljah
5. " Franc Parovac, Glinje 12, Cerknje p. Kranju
6. " Peper Silmar, Moste 35, p. Žirovnica
7. " Anton Jera, Javor 8, p. Dobrunje.

Vsi navedeni prejmejo pisemo obvestilo in zazznamek knjig, iz katerega si potlibuo izberi knjige do višine prisojene jem nagrade.

Uprava Druž. Pratike

n Mladinska matica v Ljubljani razpisuje dve književni nagradi v višini 2500 in 2000 din, in sicer eno za spis ali slikanico za otroke od 6. do 9. leta, eno pa za knjige realne vsebine. Rok za vlaganje rokopisov poteče 1. novembra 1938.

n Fantovski odsek pri Dev. Mat. v Polju priredi na praznik sv. Jožeta ob pol štirih popoldne v Prosvetnem domu televadno akademijo. Prijetljivi našega pokreta pride v obilnem številu, da se priprepite o napredku našega snovitrnega dela!

n Teharje. V nedeljo, dne 20. marca ima kmečka zvezda svoj občni zbor, ki se bo pričel takoj po prvi sv. maši. Osim, ki še niste včlanjeni, kličemo: Pridite na občni zbor, da pokazejo svojo kmečko stanovsko zavest, da se naše vrste strnejo in skupno korakamo boljši bodočnosti nasproti.

n Film o življenju in smrti sv. Teresike bo predvajal od petka do včetvete ponedeljek ljubljanski kino Kodeljevo. Da se omogoči obisk čim številnejšim prijateljem Male cvetke tudi iz podeželja, bo na Jožefovo v nedeljo matine ob pol 11, popoldanske predstave pa se prične že ob pol 3. Ne zamudite lepe prilike! Predprodaja

vstopno v pisarni Pax et bonum (franciškanska palača).

n Cerkje pri Kranju. Fantovski odsek priredi v nedeljo, 20. marca popoldne ob 3 v Ljubljanskem domu svečano akademijo, na kateri so v sporednu med drugimi tudi televadne in pevske točke. — K udeležbi vsi vijudno vabiljeni!

n Zveza absolventov kmetijskih šol. Vsem odbornikom podružnic ZAKŠ, ki imajo vabilo na sejo Širšega odbora v Celju in Mariboru, sporočamo, da se seje vršilo, kakor je to označeno na vabilih, dne 19. marca ob 11 popoldne v hotelu »Union« v Celju in 20. marca ob pol 10 dopoldne pri Gambrinu v Mariboru — in ne tako, kot je objavljeno v zadnji »Brazdic«.

n Duhevne vaje za dekleta na Mali Loki bodo spet na praznik Matere nočje in sicer od 24. do 28. marca. Cas je zelo primeren, dela tudi še ni toliko, da bi se za nekaj dni ne doalo odigrati od doma. Oskrbnina za ves čas znaša 85 din. Preglasite se na naslov: Dom Brezmađežne, Mala Loka pri Ihanu, p. Domžale.

n Fantovski odsek v Radovljici priredi na Jožefovo svojo akademijo, za katero se naši delovni radovljški in okoliški fantje z vso vremenu skrbno pripravljajo že vso zimo. Akademija bo predvsem televadna z nekaj simboličnimi slikami. Za uvod bo primeren slavnostni nagovor. Vso slovensko zavedno gorenjsko javnost toplo vabimo na to prireditve, ki bo sprito tako skrbne priprave gotovo za vse najbolj zadovoljivo uspeha. Na svidenje na Jožefovo v Radovljici!

n Fantovski odsek v Mekinjah priredi v Držvenem domu obenem z dekliškim krožkom v nedeljo, 20. marca ob pol štirih popoldne akademijo, obstoječe iz 15 točk. Vabiljeni!

n S. Jurij ob Tabera. V soboto, na Jožefovo, bo priredil naš fantovski odsek televadno akademijo v Katoliškem domu popoldne ob treh. Spored je zelo pester in zanimiv (govor, petje, orodna televadba itd.). Iskreno vabiljeni vse prijatelji katoliške mladine!

n Prosvetno društvo Sestra sodelovanjem »Fantovskega odseka« priredi v nedeljo dne 20. marca ob pol 4 popoldne ob prilikah materinske proslave akademijo z bogatim sporedom. Začelo vabimo vse, prav posebno matere, da se prislave polnočnito udeležijo!

n Rastlinska prehrana. Časovne in živiljenške razmere nas silijo, da se čim bolj obračamo od same mesne prehrane k rastlinski. Marsikatero boleznen ali prerano smrt moramo pripisati na-

planšarka, očeta pa tudi jaz nimam. Brža je bil, kak planšar ali lovec — ne vem. Tisti, ki so me vzeli v klošter, o tem nikoli niso govorili.

»Bil sem šele nekaj dni star,« je povzel besedo zopet Ebervajn, »ko me je našel ribič z Ajbenskega jezera, daleč odtod, na rimski cesti pri Partenkirchu, sredi gozdov. Na gradu Vertofelzu sem med podložno služnčadjo odrastel v fanta in pasel koze na Karyendulu.«

»Kozji pastir!« Svajker je vzdihnil in njegove zanjanje oči so se zagledale, sam ni vedel kam. »Takrat se ti je pač dobro godilo, jeli?«

»Ko sem prišel v klošter, sem v svoji majhni celici prebil marsikatero tih solzo, kadar se mi je obratalo oko za visokimi gorami. Toda s silehernim dnem mi je bilo v pobožni hiši bolj prijetno pri srcu in postal sem marljiv sholar. Delo me je veselilo in kadar sem smel sedeti pri svojih knjigah, sem bil srečen. Le eno je motilo tih pokoj mojega življenja: kadar so prihajali v samostan očetje in bratje mlajših menihov, ali kadar so moji šolski tovariši odhajali na počitnice k svojim staršem, tedaj so bile zame bride ure. Takrat so se mi oči orosele in vroče mi je zahrepeleno sreco po materi, ki je nisem poznal, in po očetu, ki ga nisem mogel poklicati po imenu. Sto misli, sladkih in vendar bridkih, mi je v takšnih urah burilo dušo. Kje naj moje hrepene je išče starše? Ali so bili doma v kraju, kjer so me našli? Ali v neki daljni deželi? Ali me je ugrabila roditeljina hudobna roka, ali me je nesreča ali naključje odtrgalo od nujnih sreč? Ali me objektujeta kot izgnanjenega in mrtvega? Ali pa upata, da bodela svojega otroka v življenju že kdaj videla? Ali žalujeta in togujeta za mano, ali pa sta našla uteho v ljubezni otrok, ki so jima bili ostali? Ali imam kaj bratov? Ali sestro?« Medla »rdečica je oblila Ebervajnovе poteze, njegove

vlažne oči so se svetile in rahlo je drhtel njegov glas. »Sestro! O njej sem dostikrat raznialjal in si usvarjal v duši njeni prijazno podobo: mlada in zala, dobra in ljubezni. Globoko ginjen je iztegnil roke, kakor da more prijeti z rokami, kar je videl v svojem sreu.

Z odprtimi ustmi in z očmi, iz katerih so se udirele debele sože, je strmel Svajker svojemu gospodu v lice. Trajalo je dokaj časa, preden je začel Ebervajn zopet govoriti: »Dvajset let mi je bilo, kot sem kot novovposvečen mašnik zapustil samostan. Toda preden sem se napotil ven v tuje dežele, me je gnalo k Ajbenskemu jezeru, k ribiču Ostalarju, ki me je bil našel. Res je postal nebeški gospod moj dobrí oče, cerkev moja zvesta mati — toda v skriti kamriči na dnu mojega srca je tlelo še vedno hrepeneje po mojih ljudeh. Bila je svetinja, mlačna mesečna noč, ko sem dospel do samotnega jezera, vkljenjenega med črnim gozdom in omotično visokim skalovjem. V siromašni bajti sem našel starega ribiča. Spal je v moral sem ga zbuditi. Potem sva sedela v tih noči, mesec in zvezde nad najinima glavama, pred nama črna negibna voda. Z drhticim upanjem v svojem srcu sem vpraševal in vpraševal. Toda ribič je majal s svojo belo glavo in odgovarjal: »Nehaj spraševati, ni mi moči povedati več, česar že sam dayno ne veš.« Vendar sem po njegovem glasu dobro razločil, da ni govoril resnice. In ko nisem nehal siliti vanj z vprašanjem, je stopil v bajto, prinesel iz nje brezvreden kos nakita in dejal: »Vzemi, to sem našel nedaleč od mesta, kjer si ležal ti — ali je ta reč tvoja ali koga drugega ne vem.« Z mokrimi očmi sem strmel na to nemu uganko. Da bi ta okrasek pač govoriti znali Ah, Svajker, koliko tisočkrat od tiste ure je moje brezsiljno hrepeneje izreklo te besede: da bi vendar govoriti znali! Ali je moja last? Ali je bil last moje matere? Ne

cement, družba »Skansk Cement«. Potem takem bo novi velikanski stolp le velika in precej draga reklama za njen cement.

Cebele so dobre preročevalke vremena: kadar se pripravljajo k dežju, prehajajo nabirati kratičev cveček in se vračajo domov v svoje panje.

Ameriški zvezni zdravstveni urad zatrjuje, da otroci v jesenskem in zimskem času bolj hitro rastejo kakor pa na spomlad ali v poletju.

400 letnico znane nemške posmisi »Ach du lieber Augustin« letos obhajajo na Dunaju. Pred toliko leti nazaj je ondi živel neki berški Augustin, ki je projasil po mestu za česa kolere. Ko je zapalil kakega mrtveca na cesti, je vzkliknil: »Ach du kd.«

Nesporazum. Goepoldar (novi kuharici): »Ti, Katica, si mi prav všeč! Ali imaš že kakšega fantja?« Katica: »O ne, gospod deščico imam!«

Glava je klobuk. Mož: »Kaj, ali naj se tista pokrovka na tvoji glavi imenuje klobuk?« — Zena: »Kaj, ali mislim, da se to pod tvojim klobukom imenuje glava?«

pači prehrani. To potrjujejo razni zdravniki in znanstveniki, ki so potom preiskav in sključev iz svoje prejšnje dogajnosti, da je danes način načine prehrane in življenja organizem škodljiv. Čim več razlikuje — prese — hrane dobi naše telo, tem bolj bo odporno škodljivina vplivom napačne prehrane. Po drugih deželah se je ta način prehrane že močno udomačil. Slovenci pa smo dobili tako kmalu že pred par leti pod naslovom: Prehrana po najnovnejših zdravstvenih načelih. Priredila je knjigo Stefania Humekova, učiteljica gospodinjstva v Ljubljani, po spisih dr. med. Bircher-Brennerja in po zbirki kuhanjkih zapiskov ge. B. Brupperher-Bircherjeve v Zürihu. Ima 224 strani in stane nevezana 30 din, vezana 40 din. Založila Jugoslovenska knjigarna v Ljubljani.

Občni zbor podružnico avuze absolventk knet. gosp. Šol za Gorenjsko bo dne 20. marca t. l. ob 10 v Ljudskem domu v Kranju. Ob 9. uri (pred občnim zborom) bo splošno zborovanje kmečkih žens in dekle. Posebno toplo so vabljena dekleta organizirana v MKZ, vse žene in dekleta iz cele Gorenjske, to je iz kamnitskega, loškega, radevščinskega in kranjskega okraja prosimo, da se zborovanju mnogočtevno udeležijo. Govornikov bo več in obravnavala se bodo zelo važna vprašanja. — Fračna Brodar.

Na besnici pri Kranju. Na praznik sv. Jožeta, dne 19. marca vprizori fant. odsek ob 7 zvečer v Gasilskem domu krasno dramo v 10 slikah »Luč z gorat«. Pridite!

Na Roman »Poročnik indijske brigade« je izšel. Naroci ga lahko vsak pri upravi »Slovenskega doma«, Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6. Za one, ki niso naroceni na »Slovenski dom« stane broširan 24 din. Za one, ki so naroceni na »Slovenski dom«, stane broširan 14 din. Vsi pa, ki se nanovo narocijo »Slovenski dom« najmanj za tri mesece in narocino za tri mesece tudi takoj plačajo, dobro roman »Poročnik indijski brigade« zastonj. — Narocilo »Slovenski dom« pa dobili boste lepo darilo!

Sejmi

Sejmi do 27. marca 1938:

21. marca: živ. in kram. Motnik, Mirna peč, Ig (?) ter Kočevo. — 22. marca: živ. in kram. Metlika. — 23. marca: živ. in kram. Žiri. — 24. marca: živ. in kram. Veliko Mračovo. — 26. marca: živ. in kram. Lukovica pri Kamniku.

Pruski cesar Friderik Veliki je kmalu po svojem kranju (1713) začel za svojo dvorno stražo nabirati posebno visoke ali velike vojake; vsak je moral merititi najmanj šest devljev in 6 palcev. Ta straža je dobivala dvojno plačo in dvojne porcijske hrane. Friderik je imel na dvoru za vsako jed počebnega kuharja.

Albanska slovnica. Malo znano dejstvo je, da je ustavil slovenca albanskega jezika Slovenec. Izšla je leta 1913. In ustavil jo je bil po naročilu avstrijske vlade slovenski vsevič profesor dr. Nachigal.

Vedno več milijonov v zraku. Angleški letopisi pravijo, da se danes v Združenem kraljestvu Anglie pokrila petkrat več, kot pred 30 leti. Samo v letu 1936 so pokazali angleški podaniki štrom sveča za 174 milijonov sterlingov ali 41 milijard v načem denarju. Tri četrtine točk odpade na cigarete, dasi tudi pipariji delajo dobre kupljice, saj so samo l. 1935 prodali 5.592.000 pip. Kajenje se je zlasti razširilo po vojni, ko so kadilcem prisilile na pomoč vedno številnejše kadilke.

vem. Od tiste ure sem pa nosil ta okrasek na svojem srcu. Bodil tudi brez sleherne vrednosti, da bi ga še berač na cesti ne pobral — mojemu srcu je drag iz vere, da je člen razrgane verige, ki me veže s starši.«

Ebervajn si je pritisnil roke na prsi, na katerih je pod obleko hranil nerešeno uganko svojega rodu, privezano na vrviči skupaj s križem, znamenjem svoje duhovniške časti.

»Svitalo se je, ko sem zapustil tih jezero. Kos poti me je še spremil stari ribič in ko sem se hotel od njega poslovit, mi je položil roko na ramo in dejal: »Nekaj ti moram še povedati! Kar sem zamolčal dečku, bo mož, v katerega si dorasel, pač smel slišati!« Ah, Švajker, bila je pretresljiva vest, ki sem jo potem čul! Ne dačeš od kraja, na katerem je bil stari ribič vzel jokajočega otroka v svoje naročje, je našel truplo ženske, ki so jo bili razmesarili čekani divljih svinj, in katerih žrtev bi postal pač tudi nebogljeni otrok, ako bi živali ne prepodili kriki pogumnega moža. Kdo je bila ta ženska? Moja mati? Kakor se dan odloči od noči, tako sem pregnal to grozno misel iz svoje duše. Kdo je bila ta ženska?«

»Mogoče tvoja krščenica, gospod?« mu je segel Švajker jecljaje v besedo, »ali popotna ženska, ki te je bila ukradla!«

»Tako sem mislil tudi jaz! Kajti v mojem srcu je vpil glas: Tvoja mati živi — išči, išči! Toda kam naj namerim svoje korake? Tega nisem vedel. Brez cilja sem taval v sivem jutru po cesti, z ognjem v svojem srcu, z burjo v svoji duši. Gozda je bilo konec in stopil sem na plano. Ob hosti sem zagledal revno ženico, ki se je ubadal s težkim bremenom suhljadi, hropeč in vzdihajoč. Kaj mi mar tuja ženska in njena butara —

Cepljenje otrok proti davici

Davica je nevarna, nalezljiva bolezna in kot nam je znano, je v naši državi najbolj razširjena v dravski banovini. In ne samo, da ta bolezna zahteva vsako leto posebno med otroci več smrtnih žrtev in zapušča večkrat težke posledice, ampak radi nje trpi v obilni meri tudi gospodarstvo in tujski promet.

Davice se najlaže obranimo s tem, da zdravim otrokom ubrizgamo varnostno cepivo, ki jih potem varuje pred okužitvijo. V zadnjih letih so v Ameriki uvedli novo cepivo, ki ga nekaj let izdeluje tudi že Šola narodnega zdravja v Zagrebu pod imenom »Dialpanc«. To cepivo podeli cepljenemu otroku odpornost proti glivicam davice. Njegova velika prednost je, da je potrebno samo eno cepljenje, a ne treh, kot je bilo to pri dosedanjih cepivih. Nadalje podeli otroku odpornost proti okuženju za dobo več let, najmanj za 4 do 5 let. Otroci, posebno mlajši prenesajo cepljenje zelo dobro in so vplivi cepljenja pri njih precej lahi. Nevarno pa cepljenje sploh ni.

Dosedanji uspehi cepljenja z novim varnostnim cepivom so zelo ugodni. V Ameriki cepijo z njim do 80% otrok; na Madžarskem je bilo cepljenih preko milijon otrok z dobrim uspehom in to po večini z »Dialpancom«. Preteklo leto je Higienski zagod v Ljubljani cepil skoro 20.000 otrok v okrajih Ljubljana-okolina, Krško, Novo mesto in Kočevje. Kelikor moremo ugotoviti dosedaj, se je novo upeljani »Dialpanc« tudi pri nas odlično obnesel.

Ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje je z ozirom na veliko razširjenost davice v dravski banovini odredilo za

letašnjo pomlad obvezno zaščitno cepljenje otrok od 2. do 15. leta starosti in to v okrajih Kamnik, Kranj, Litija, Radovljica in Škofja Loka.

Starši, ki hočejo svoje otroke obvarovati pred to nevarno, nalezljivo bolezni, jih bodo brez skrbi in odlažanja pripeljali k cepljenju. Bolni otroci bodo s potrdilom banovinskega zdravnika, cepljenja oprločeni in po ozdravljenju od njega naknadno cepljani. Cepljenje bodo izvedli zdravniki brezplačno, le za cepivo, ki se nabavlja pri »Šoli narodnega zdravja v Zagrebu«, bodo plačali starši po 50 par za vsakega otroka, za revne pa bo ta znesek plačala občina. Ostale stroške pa nosita kraljevska banska uprava in Higienski zavod v Ljubljani, ki bo izvedel cepljenje.

Pismo z južne zemlje

Prevozil sem Bahijo Blisko in Lomo Negro, deželi, veliki kot Jugoslavija, po eni strani dol, po drugi gori. Jasno, da je taka pot dosti utrudljiva, toda toliko veselih presenečenj, kot so mi jih rojaki pripravili, me je tako razvedrio, da sem šele potem, ko sem se vrnil domov, začutil, da mi je manjkalo spanja. Dežela, ki sem jo pregledal, je trpeja močno sušo. Bilo je že po končani žitni zetvi. Tedaj je bil na vrsti lan in repica, ki ju goje le za olje. Pot, katero sem napravil, me je vodila skozi naselbine, v katerih je sorazmerno največ naših iz Krajuškega in to iz Bele Krajine, od Trebnjega in od Krškega. Naši ljudje se s poljskimi deli kaj malo bavijo. So le v industrijskih delih bodisi delaveci v tovarnah in kamnolomih ali pa kovači, mizarji, mehanički, peki. Se dalje dol proti jugu, v Rio Negro, je pa mnogo naših, kateri posebno goje sadje. Te dni sem dobil iz Cine Salto en zaboček krasnih hrušč, ki so prav take, kot da bi zrasle v sadovnjaku na Slovenskem.

Ko boste to stvari brali, bo pri vas že post in pri nas pa že tudi v marcu, ko nameravamo prirediti romanje v Berlesu, kot se je zgodilo lani. Ker ne morete priti zraven, vas pa prosim, da uspeh našega dela Bogu priparečite v molitvi. — Buenos Aires, 16. februar 1938. — Hladnik Janez, izseljenški duhovnik.

ali ne nosim sam na svojem srcu bremena, še hujšega in težjega? Pohitel sem mimoreve, toda podobe njenega trpljenja se nisem mogel več ostreti. In moreče se je zbudila v meni neka misel. Svoj dom iščeš, je vplilo v mojo srcu, in ga hočeš iskati daleč drugod? Kdo ve, ali ni kje blizu, kar iščeš, bliže nego utegneš slutiti. Kdo ve, ali ni morda baš to žena, ki bi utegnila o tem kaj razjasniti! In, li ti je ta ženska v resnici tujka? Kako moreš vedeti, da ti ni v sorodu, da se ne pretaka kri od njene krvi v tvojih žilah? In ti si šel mimo in jo pustil vzidovati pod težo in bremenom — vrni se, vrni se! Tako je klicalo v meni in pohitel sem nazaj, si zadel revino breme na svoje rame in ji zanesel težko butaro do ogradnih vrat. Toda moje vprašanje je bilo brezuspešno in o kakšnem izgubljenem otroku ni nisem vedela, vendar njene besede zahvale so zvezne toplo; prijazno so me gledale njene oči in odšel sem po svoji poti potolažen, kakor bi se bilo breme mojega srca poizahkotilo za dobršen del. In glej, Švajker: kakor s to revno žensko, tako se mi je od tiste ure godilo z vsemim človekom, ki sem ga videl, da omahuje in ječi pod pezo življenja. Pomagaj, pomagaj, s tem ponagaš svojim ljudem — mi je neprestano ukazoval glas, in moral sem ljubiti, kogar sem videl trpeti, in nisem se mogel srditi na tiste, ki so mi delali krivico. Dostikrat mi je zavrela kri v vroči jezi, zakaj več ko enkrat sem žel nehvaležnost, kjer sem delil dobroto, in prejemal zasramovanje, kjer sem razsipač ljubezen — toda čimbolj vroče mi je plala jeza, tem glasneje je ukezoval glas v meni: Odusti, morda je tvoj brat, na katerega te šejuje jeza, da bi se svajal z njim!«

»In nikoli, gospod, nikoli nisi izvedel nič o svojih starših!«

(Nadaljevanje.)

Kmetje, združimo se!

Koliko je taternja, pa tudi ježe in nevolje zradi slabih cen kmečkih pridelkov. Gospodarji se ludijo, ker nimajo voli nobene cene. Na sejme načenjujo polno volov, lepih, debelih. Na sejem pride par mesarjev, ki oblastno hodijo gor pa dol, otipavajo živino in ponujajo sramotno nizke cene, zraven se pa še norgujejo, češ, še rad jih boš dal, če jih bom le hotel vzeti. Dobro vedo, da je kmetič pokrnili že vso boljšo krmo, zraven morebiti precej krompirja in še kaj boljšega. — in da bo zdaj prisiljen dati za vsako ceno.

Prav niti pa ne pomislijo, koliko truda je imel kmet z živino, koliko ga ta reja stane, kako kravjo je zaslužen vsak dinar, ki ga debi za žival. Brezvesno potiskajo ceno dol. Potem pa, ko tako rekoč izdare iz kmeta živinče, se skrivaj nasmejne: vredno sem kupil. Ce tako odiranje kmeta ne klice po maščevanju, potem ui več pravice.

Ineli smo priliko poslušati mesarskega vajenca, ki je pripovedoval, kako je bilo pri mesarju, kako je kupoval in kakе dobike je spravil, pa kako gospodarsko stoji. Prvo, kar je gotovo, je pri vsakem živinčetu pol dobika. Vesak se v tem lahko prepriča, če primerja nakupno ceno živali in pa ceno mesa. Da od cele živali vrže veliko proč, je gotovo. Zato pa mora biti gotov dobike! Kako je pa kupoval? Na vse mogoče viže je dopovedoval kontu, da ne more dražje plačati kot mu ponuja, da se za zgubo muči in dela, zato naj nikar ne bo tako nepopustljiv pri ceni. Kmet nazadnje, ko le vidi, da noče pare primakniti, da za ponujano ceno. Da, to je bridka resnica.

Pa gospodarstvo! Od »zgub« si je nabavil drage stroje in si povečal obrat tako, da živi v blagostju. Seveda to more bili pa le, če je tudi drugače marljiv in varčen. Ce ni varčnosti, tudi s takimi »zgubami« ne more napredovati.

Tako se prodaja in kupuje po sejnih. Zraven pridejo še tiste vrste meščariji iz kmečkih vret, ki jim je samo zato, da se kupčija eklenje, da dobijo meščarij, brez ozira na to, da kmet veliko škodo trpi.

Gospodinje se pa ludujejo, ker nimajo n. pr. jajca nobene cene. Okrog Božiča je bila cena za jajca še kolikor toliko zadovoljiva, ker je blaga priznankovalo. Sedaj je jaje vesak dan več, zato pa nimajo cene. Vendar pa ženske konaj čakajo, da vecko jajce sproti dajo branjevkom, če tudi za smešno ceno: 3 kose za dinar. Domne si jajčka ne privoščijo, razen, če je kdo toliko bolan, da ga že

težko použije. Tako da gospodinja 9 jajc, da si kupi kilo soli...

To dovolj pokaze vso miserijo, ki tare kmečki stan. Nikjer ni nobenih dodatkov, ali za sol, vžigalice pa vendar mora biti! Zato eo kokoši tukaj, da je vsaj najpotrebenje pri hiši.

Vsem je jasno, da je treba nekaj zaobrnilti, zasukati. Ali bo treba preurediti način našega gospodarstva, ali pa urediti cene, da bodo odgovarjale na obe strani. Izložen je pa treba ve vmesne posredovalce, ki na račun obojih dobro žive.

Vsek bi moral biti za svoje delo primerno plačan, tudi kmet! Nekdar pa ne bo kenet tega dosegel, če se ne bo združil, organiziral. Prikazovali smo, da bo slovenski kmet, ki je po večini že kolikor toliko izobražen, to stvar razume in jo z obema rokama pograbil. Vendar gre pa naše organiziranje prepočasi naprej. Ze leto je poteklo, pa po mnogih župnih ali občinah se še niso niti

zginali in kar čakajo, da bo zboljšanje samo od sebe prislo.

Vendar je gotovo, da zboljšanja ne bo, če si ga kmetje ne bomo sami prizorili z vztrajnim delom pred vsemi pa s tem, da se združimo ter z ramo ob rami zahtevamo pravice in zaščite ter da se branimo pred škodljivci.

Zato je pa nujno potrebno, da se zdramijo vsi kinetni v vstopijo v Kmečko zvezo. Dokler bo vsek kmet prepucen milij volji posameznika v izkoriscenje, dokler bo vsek gledal samo na sebe, na svojo varnost in koristi, za osedala se pa ne bo brigal, ko dolgo bodo lahko meščariji, mesarji in drugi prekupci narekovali in flaciči ceno naši živini in pridekom.

Ko bo vsek kmet organiziran v Kmečki zvezi, bo Kmečka zveza na temelju pravila: »Vsek delavec je vreden plačila, lahko vplivala na cene kmečkih pridelkov. Mogla bo dati tudi smernice, kaj naj kmet pridegleje, da bo lahko in boljše prideljal ter ne bo nobene konkurence med istovrstnim blagom. — Kmet.

RADIO LJUBLJANA

od 17. marca do 24. marca 1938:

Vsek dan: 12 Plošča, 12.45 Vreme, poročila, 13 Čas, spored, obvestila, 18.15 Plošča, 14 Vreme, borza, 19 in 22 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — **Cetrtiek, 17. marca:** 18 Radijski orkester, 18.40 Slovensčina za Slovence, 19.30 Nac. ura, 19.50 10 minut zabave, 20 Slovenski vokalni kvintet poje narodne pesmi, 20.45 Plošča, 21 Prenos iz Irake (evropski koncert), 22.15 Radijski orkester. **Petak, 18. marca:** 11 Šolska ura, 18 Razstava likovne umetnosti Ženske Male zvezze, 18.20 Plošča, 18.40 Francosčina, 19.30 Nac. ura, 19.50 10 minut za planinice, 20 Radijski orkester, 21 Plošča, 21.10 Komorni trio, 22.30 Angleške plošče. — **Sobota, 19. marca:** 9 Poročila, 9.15 Plošča, 9.45 Verski govor, 10 Prenos cerkvene glasbe in mariborske stolnice, 11.30 Otroška ura, 12 Plošča, 12.30 Prenos mladiškega koncerta drž. realne gimnazije v Mariboru, 13 Napovedi, 13 Nadaljevanje prenosa iz Maribora, 14 Napovedi, 17 Radijski orkester in duet harmonik, 19 Napovedi, poročila, 19.30 Nac. ura, 19.50 Pregled sporeda, 20 O zunanjosti politiki, 20.30 III. večer muzik-komediantov, 22 Napovedi,

poročila, 22.15 Radijski orkester. — **Nedelja, 20. marca:** 8 Godalni kvartet učiteljskih abiturientov in plošče 9 Napovedi, poročila, 9.15 Plošče, 9.45 Verski govor, 10 Prenos cerkvene glasbe iz ljubljanske stolnice, 11 Otroška ura, 11.30 Radijski orkester, povski kvartet Fantje na vasi, 13 Napovedi, poročila, 13.20 Plošče po Željah, 16 Zbor učencev orglarske šole, 17 Kmetijska ura, 17.20 Tržna poročila, 17.30 Kmečki trio in radijski orkester, 19 Napovedi, poročila, 19.30 Nacion. ura, 19.50 Slovenska ura, 20.30 Pevski zbor »Sava«, 21.15 Plošča, 22 Napovedi, poročila, 22.15 Radijski orkester. — **Ponedeljek, 21. marca:** 18 Zdravstvena ura, 18.20 Plošča, 18.40 Kullurna kroužka: Silevenska kulturnost, 19.30 Nac. ura, 19.50 Začimivosti, 20 Hajdrijeva skladbe, izvaja Ademski pevski kvintet, 20.50 Plošče, 21.10 Večer slovenske klaviriske glasbe starejšega sloga, 22.15 Prenos plesne glasbe iz kavarne »Emona«, — **Torek, 22. marca:** 11 Šolska ura, 18 Koncert radijskega orkestra, 18.40 Kapitalizem in judovska miselnost, 19.30 Nac. ura, 19.50 Zabavni zvočni tednik, 20 Rimski Korsakov: Czar saltan (orkester milanske Skale), 20.15 »Krvidac«, drama, izvajajo člani radigralske družine, 22.15 Plošča, — **Sreda, 23. marca:** 18 Mladinska ura, 18.20 Plošča, 18.40 Kaj je boljševizmu in prisilno delavnico, 19.30 Nac. ura, 19.50 Sah, 20 Rezervir, za prenos, 22.15 Cite solo,

Dr. Fr. Trdan:

Spomini na Ameriko

Pred odhodom je treba pri ameriškem konzulu v Zagrebu založiti osem dolarjev tako imenovane glavarine. Ta »glavni« davek pa dejansko plačajo samo tisti, ki se nad 59 dñ muže v Združenih državah, drugim pa se takoj pri izkrcanju v New Jorku povrne.

Čakalo pa nas je še drugo veselo iznenaditev. V hipu sta se pojavila na ladji preč. g. Julij Slapšak in moj netak Alojzij Koželj. Priprljala sta se iz Clevelandia nam naproti. Pozdravili smo se prisrčno in domače, kakor starci znanci in prijatelji, ki so že dolgo hrepeli po svidenju. G. Julij Slapšak je bil ves iz sejce, ko je po petih letih zopet stal pred svojim dobrim otetom, Alojzijem Koželjem pa se je otroško zadovoljno smehljal in venomer motril in gledal strica, ki ga je doslej samo iz pism poznal.

V carinarni nismo imeli nikakih sitnosti. Menda ni nikjer na svetu tako prijaznih in uslužnih carinikov, kot so v New Yorku. Posebno duhovniku gredo na roko. To sem opažal tudi pozneje na železnicni in drugod. Samo gospa Prina je imela sprva nekoliko neprijetnosti, povzročila sta jih dva zavika jugoslovenskih trabuk, ki jih je nesla svojemu možu, vendar pa je končno tudi ona srečno prevozila večavoč Scilo in Karibdo.

Temelj New Yorku so položili Holandci, ki so leta 1613 na otoku Manhattan ustavili neznačilno ribiško naselbino. Zaradi izredno ugodne naravne lege se je naselbina hitro širila in kmalu prekoračila ozki preliv, ki loči otok od celina. Pozneje so priklopili še Brooklyn in več krajov na desnem bregu reke Hudsona. Danes je New York prvo mesto na svetu, šteje 7 milijonov, s predmestji pa celo 11 milijonov prebivalcev.

5

Ko sem prvkrat stopil v mesto, sem dobesedno ostrmel. Sicer sem že nežtetokrat slišal in bral o ogromnem newyorskem poučilnem prometu, vendar si kaj takega, kot se je zdaj razgrnilo pred menom, niti v sanjah nisem predstavljal. Potem sem pa polagoma vse razumel. V New Yorku se stečajo vsemogoče prekomorske paroplovne proge, prav tako izhaja iz mesta nešteto prekocelinskih železnic. Polovica ameriške trgovine se vrši na newyorskih tleh. Silen razmah so doseglo tudi industrije vseh vrst. V središču mesta štrle v višino do 100 ali celo 300 m visoko nebotičniki, večinoma trgovske hiše. Newyorskem promet je neverjetno živahan: po cestah druge avtomobili in cestna železница, nad cestami so stirje, pod njimi pa 12 železniških vlakov. Prijazni operni pevec Šubelj nas je zvečer povabil celo v podzemlje. Podzemeljski New York je mesto zase, ki ga oživlja dnevno milijone ljudi, mesto s širokimi ulicami in trgi, trgovinami in okrepevališči, kopališči in zabavalisci. Od vseh važnih cest drž. stopnice v to podzemlje, kjer vozijo v pre sledkih po dve dveh minut električni vlaki. Newyorčani tudi bero radi, vsak dan izide sto dnevnikov.

S kolodvora se skozi ta vrvež odpeljemo na trg Sv. Marka. Tu je sedež slovenske župnije sv. Cirila, ki jo pod očetovskim vodstvom p. komisarja Edvarda Gabreja oskrbujejo franciškani. G. Edvard je Slovencem znan. Preteklo leto se je šest mesecev mudil v Kamniku in Ljubljani, kjer se je kot ameriško-slovenski rojak izpopolnjeval v mili materinščini. Danes govori tako čisto slovenščino, da niti opaziti da ni bil v starem kraju rojen.

V prijaznem franciškanskem domu sem našel tudi fr. Humilj Savlja, ki ima v starem kraju dva zaana braata: eden je lazarist, drugi pa sodni starešina. Prva leta svetovne vojne je fr. Humilj služeval pri Novi Štifti nad Ribnico, potem pa je moral obleči vojaško sukno. Ko

je bila vojna končana, so ga poklascali v Ameriko. Vendar pa je njegovo srce še zmeraj doma. Zato me je v hipu obsul z najrazličnejšimi vprašanji: Kako je pri Novi Štifti? Kdo se v Sušju suho robo izdeluje? Kako je s prosvetnim društvom in godbo? Za vse se je zanimal kot tedaj, ko je se sam pri Novi Štifti deloval.

Ob petih popoldne smo bili povabljeni k jugoslovenskemu konzulu dr. Božidarju Stojanoviču. Peljali smo se po Fifth aveniji, cesti dolarskih princev, do Hudsona, od tam pa po Broadwaju, ki je menda najdaljša cesta na svetu. Vtisi so tako močni, da ne najdem besed. Kamorkoli se ozrem, povsod nepregledno valovanje množic, avtomobilov in vlakov. Ljudje od vseh vetrov se zgrinjajo v tem velemestu. Oko se utrdi, srce glasneje utriplje, duh pa blisko utrdi v hiti v davino, v sedanjo, v preteklost. Kaj vse bo še ustvarila moderna tehnika?

Gospod generalni konzul je bil za poslanovanje dr. Pitianica njegov osebni tajnik, svoga bratstva predstojnika kar prehvaliti ne more. V občevanju je izredno prijazen in ljubezen. V njegovi družbi smo skoraj pozabili, da smo v New Yorku. V enourmnom prijateljskem razgovoru smo preleteli vse naše domače politične in narodno gospodarske razmere. Vse imamo v vidu in si prizadeva, da bi poživel trgovske odnose med Jugoslavijo in Združenimi državami. Boli ga namreč, ker se totik Jugoslovanskega blaga uvaža v Ameriko pod tuji zlasti italijanskimi firmami.

Za slovensko prosvetno življenje v Ameriki se gospod konzul vidno zanimal. Kadar le more, se udeleži slovenskih kulturnih prireditvev. Na Veliki Baragov dan, dne 25. julija, je osebno prisoten v Clevelandu in ves dan prisostvova onemiljenim slovenskim svečanostim. Za nazaj grede je g. ravnatelj Slapšaka in podpisanega že ne prej na večerje povabil.

Oktog desete ure zvečer smo zapustili New York in odbrzeli proti Buffalo.

Naša povoina politika

Leta 1908 je postala SLS, kakor smo povedali že v prejšnjih člankih, politična gospodarska sekcija Krajevke. Njena načela so se bila med tem zakoreninila že tudi po vseh ostalih slovenskih deželah, zaradi česar je prišlo potem leta 1909 tudi do ustanovitve skupne politične stranke za vse slovenske dežele, to je do Vseslovenske ljudske stranke, temeljene na katoličkem, demokratičnem, socialnem in slovenskem programu. Prve volitve po tej končni ureditvi slovenskih katoličkih vrst so bile spomladi leta 1911 v dunajski državnem zboru. Po vseh slovenskih deželah so z ogromno večino zmagali kandidati VLS, ki so dobili 98.000 glasov, liberalci 36.000, socialisti pa 12.000 ter si priborili na ta način 25 slovenskih mandatov celih 20. Socialisti ni bil izvoljen nobeden, liberalci 2 (dr. Ravnikar v Ljubljani in dr. Gregorin na Krasu) ter 1 slovenski (dr. Rybar v Trstu).

Slovenski politični položaj se je razvijal že takoj od početka v znamenu vojne napetosti med Avstro-Ogrsko in Srbijo. Slovanski, zlasti še slovenski poslanci so na Dunaju svarili domišljave Nemca pred popolnoma zgredeno zunanjem in notranjo politiko, toda nazadnješka nemška antisovna vlada si ni dala dopovedati nesesar, dokler ni končno poleti 1914 izvajala stranske vojne, ki je potegnila v svoj krvavi vrtice več kot pol sveta.

Z izbruhom vojne so nastali na Slovenskem tudi v političnem pogledu žalostni časi. Vlada in vojska uprava sta pokazala takoj vse svoje sovraštvo do našega naroda. Zadušene so bile slehene politične svobodnosti. Na Kranjskem je velika politična veljava SLS in njenega voditelja dr. Šusteršiča preprečila, da ni prišlo vsaj do večjih političnih preganja. Tem bolj so pa dirjali v ostalih deželah. Zlasti na Štajerskem in na Koroskem, kjer so romale v zapore cele vrste kmetov, izobražencev in zlasti duhovnikov.

Ker liberalci in socialisti sploh niso ničesar posmeli, je ležala vsa teža odgovornosti na SLS. Sprito strašnega pritisaka na kak odpor v tedanjih okoliščinah sploh ni bilo misliti, a nekateri voditelji SLS so imeli pred očmi tudi nečistični položaj slovenskega ozemlja. Zato so se zavedali, da bi morebitni poraz Av-

strije strašno razkosal slovenski narod. Tem načelu sta bila dr. Šusteršič in dr. Lampe, dočim je dr. Krek z mlajšimi izobraženci z zaupanjem gledal na možnost ustvaritve svobodne Jugoslavije. Prvi so se zato postavili na stran Avstrije, drugi proti njej.

Ta razcepljenost mišljenja na zunaj ni privlačila izraza, dokler se ni pozimi leta 1916/1917 sesul nazadnješki nemškonacionalni absolutizem sam od sebe. Po treh letih je bila meseca maja leta 1917 vlada končno prisiljena sklicati zopet parlament in tedaj so vsi zapostavljeni avstrijski

narodi nastopili s svojimi »deklaracijami«, v katerih so zahtevali narodno svobodo. Jugoslovansko deklaracijo so podpisali vsi slovenski in hrvaški poslanci.

Izprva ni vzbudila posebne pozornosti, toda po prizadevanjih škofa dr. Jegliča je zajela od jeseni leta 1917 do spomladi leta 1918 ves slovenski narod do zadnje gorske vasice in sprožila s tem tako zvano »jugoslovansko gibanje«, ki je tako kot še nobeno dotedaj razgibalo prav ves slovenski narod. Zaneslo je pa tudi raskol v dotlej tako enotno in disciplinirano SLS. Dr. Šu-

košček

bliskovito naglico mimo nas poedine obsežne farme, na desno pa tovarne, ki tem bolj rastejo, čim bolj se bližamo Buffalo.

Kako krasna je neomudezvana lepota narave zlasti že v jasnom poletnem jutru. V grmovju se oglaša nešteoto ptičkov pevcev, kar na pamet in brez not jo ubirajo in že na vse zgodaj hvalijo svojega dobrega Stvarnika. Cvetlice, oblecene v srebrno rosne pajčolane, se prebujajo iz nočnega sna in dvigajo kvíšku svoje nežne glavice, karok da se tudi one hočejo pokloniti svojemu Bogu. In človek? Koliko jih je, ki ne čutijo teh vekotrajnih božjih utripov ne v nerazumni naravi ne v svojih srca!

Ob enajstih se razgrne pred nami Buffalo. Vendar pa nismo izstopili. Ker se nam je nudila ugodna prilika, smo se kar z istim vlakom odpeljali naprej do slovečnih Niagara, slapov.

Beseda Niagara pomeni v indijanščini bučečo ali šumečo vodo. Ime je kaj primerno. Vsako sekundo se namreč prevale nad 6000 m³ vode 50 m globoko. Voda prihaja iz Erie jezera in se po globokem izdolbenem strugi izteka v Ontario jezero. S svojo ogromno silo izjeda strugo tako, da se pomakne slap vsako leto za en meter proti erieskemu jezeru, v katerem bo polagoma tudi izginil. Vodno silo uporablja za proizvajanje elektrike. Danes daje Niagara nad pol milijona konjskih sil, njena absolutna kapaciteta pa je še enkrat tako velika. Elektrifikacijski daljnovid sega do 2000 km daleč.

Pogled na slap je veličasten. Vode štirih kanadskih jezer se tu stekajo, da z zdrženimi močmi dan za dnem uprizirajo svoj gigantski smrtni skok. Ko je sloveč Charles Dickens stal ob teh orjaških slapovih, je zapisal v svoj dnevnik: »Tu ob Mizasti gori, ob teh padajočih, šumecih in zelenih valovih je bilo, ko sem prvkrat občutil, kaj je vsemogočnost, kaj je veličast! Ob tem mogočnem prizoru sem čutil svojega Stvarnika tako blizu, da me je na mah prevzel čuvstvo neskončnega miru; mirno in

brez vsakršne bojazni sem mislil na smrt. V moje srce se je naselila zavest nebeskega miru in božjega veselja... Neugnana in vedno enako svečano pada in šumi Niagara, danes kakor tedaj, ko je na božje povelje razlil v njegovo čudovito stvarstvo prvi svetlobni žarek.«

Tudi v Buffalo smo stopili. Mesec je polmilionsko in slovi kot jezerski pristanisce ter važno železniško in zrakoplovno krizišče. Na periferiji je videti velikanske železarne in jeklarne, milne in mesnice. Tu se namreč steka kanadsko žito, goveja živila in kože. Kot arhitektonsko umetnina prve vrste slovi ondotna katoliška katedrala. V njej je neprestano izpostavljeno sv. Rešnje Telo. Ko smo jo zapuščali, je pripomnil g. ravnatelj Slapšak: »Tu pa se da zbranno moliti!«

Vlak je znova potegnil. Še nekaj ur in že bomo med svojci v Clevelandu!

Od Buffala do Clevelandu teče železnica vzporedno z erieskim jezerom, vendar pa se jezero samo ne vidi, nalahko vzboden grški zastirajo pogled. Sicer pa vsepovod ravnina in kako pestrobojnal Njive, vinogradni, gavrovi in bukovci gozdovi, obsežni travniki. Vnes pa daleč narazen farmarske hiše: lesene ali rdeče sivo pobarvane, mlini na veter, dvorec, šola, cerkev in mogočna gospodarska poslopja. Zanimiva je ta nepregledna ravnina: na njej brez težav in pregledeno proučiš potese farmarja, cerkev in države in uvidi razmere, ki jih je ustvarila zgodovina in kultura.

Vsa ta lepa meditacija pa je kakor jutranja megla izginila, ko smo zavozili na centralni kolodvor v Clevelandu.

6. Sprejem.

Izstopili smo. G. kaplan Slapšak in Jože Grdin sta se nekam tajinstveno spogledovala in se večkrat z očmi ujela. Razumel sem ju. Za najinem hrbotom sta nekaj kovala — pripravljala sta slovesen sprejem.

CENIK
IN
VNR
ZASTONI

Šteršič s svojimi prijatelji ni soglašal s stremljnjem po popolni odcepitvi od Avstrije, dočim je šlo gibanje, ki sta ga vodila dr Korošec in dr. Krek, vedno izrazitejše v tej smeri. Po hudičih notranjih bojih je zmagaala Krek-Koroščeva smer, dočim sta ostala dr Šusteršič in dr. Lampe polagoma čisto osamjena in se tudi izločila iz vrst SLS, čeprav je bil zlasti dr. Šusteršič njen soustvaritelj in od prvih početkov tudi voditelj.

Jugoslovansko gibanje je le nadvse uspešno. Širilo misel združitve Slovencev. Hrvatov in Srbov v skupno svobodno državo, ni pa nikoli razmišljalo, kako naj se ta združitev izvede in kako naj bodoča Jugoslavija tudi izgleda. Ta nedostatek se je potem ob prevratu bridko maščeval, kajti vladala je v tem pogledu popolna zmeda. Nihče ni poznal srbske politične miselnosti in zgodovine, zato so se tudi v prvih časih po prevratu izvršile vprav usodne napake, ki se nam otepujo še danes.

Zadnje poldrugo leto vojne in prvo leto po prevratu je vladala v slovenskem političnem življenju na zunaj nekaka sloga, kajti vsem je šlo v glavnem za doseg vrhovnega skupnega političnega cilja, to je Jugoslavije. Ta »sloga« je bila pa v marsikaterem pogledu vendarle samo navidezna. Ker je bila SLS sprito hude notranje krize in izločitve mnogih dotedanjih vodilnih osebnosti hudo oslabljena, je znala pred vojno že čisto propala liberalna stranka, ki se je sedaj ponudila z Žerjav-Kramerjevimi »mladinicami« spremo izrabiti položaj ter se uveljaviti neprimerno močnejše, nego je pa to odgovarjalo njeni deianski moći med ljudstvom. Še bolj se je pokazalo to po prevratu, ko se je znala liberalna stranka polastiti skoraj vse uprave in začela hitro in nekazovanano izvajati tudi vprav strahotno gospodarsko, politično in upravno korupcijo, česar s ovensko ljudstvo doletje ni poznalo in kar je moračo ubijati v ljudstvu tudi vsak pravni čut, zlasti ko je vse s prstil kazalo za krivelj, a jih ničke nikoli ni tiral na odgovornost za nobeno dejanje. Še več: večina zavzemala še danes bolj ali manj ugledna mesta v javnem življenju.

Potek dogodkov je pa polagoma vendarle kar sam od sebe izobiloval nekake politične smerne posamezne strankam. Liberalci so se bili dobro in pravilno zavedali, da nimajo nobenih izgledov, da bi mogli kdaj pridobiti slovenske ljudske množice zase in da bodo imeli le toliko moći, kolikor jim jo bo dajala centrala. Zato so se takoj od početka izrekli za centralizem ter na vso moč in z ves nagibico rušili stare avtonomije in povojno popolno samostojnost Slovenije. Pri tem so jim pridno pomagali tudi socialisti, ki itak nikoli niso bili kaj drugačega, kot tisti repek liberalcev.

SLS je bila iz zgoraj navadenih razlogov izprva brez jasnega političnega programa, a opisane razmere so jo same od sebe prisile, da se je nagibala vedno bolj v procentralistično smer, a ji ni dala pravih podprtakov. Liberalci se niso sramovali prav nobenih sredstev, da so se kljub svoji maloštevilnosti takoj vodilno uveljavili v Belgradu, česar večina poslancev SLS ni znala. Ves ta nejasnost in neodločnost na vse strani, katerima so se pridružili še strašni zunanjopolitični udarci in pa splošno povojno revolucionarno razpoloženje ljudstva, so prišli do izraza pri usodnih volitvah v ustavovorno skupščino meseca novembra l. 1920, ko je rešila SLS komaj tretjino oddanih glasov (57.000 glasov) in izvoljenih poslancev (14). Liberalci so odrezali res da več kot klavaro (12.000 glasov in 3 poslanci), zato so pa dobili neprisakovano veliko

število glasov Pucljevi »kmetijaci« (33.000), socialisti (30.000) in komunisti (16.000).

Kakor smo dejali, je bila ta usodna politična razcepljenost Slovencev predvsem nujna posledica naše splošne povojne politične nejasnosti. SLS kot toliko let vodilna politična stranka je bila kljub temu, da je imela vendarle lahko že nekaj vpogleda in izkušenj z belgrajsko politikijo, brez pravega jasnega političnega pravca, zato tudi ni postavila ljudstva pred jasne načelne odločitve. Volivci so zato nasedali nepopisni demagogiji, s katero so nastopili zlasti Pucljevi »kmetijaci« in socialisti. Posledice so bile naravnost usodne. Čeprav je bil centralizem že krepko na pohodu, so bile končne odločitve vendarle še v rokah ustavovorne skupščine.

Spomladi leta 1921 se je začela v skupščini razprava o novi ustavi. Srbi še niso bili tako popolnoma gotovi svoje absolute premoci, zato je bilo zlasti pri radikalih izprva precej razpoloženja za to, da ustrežejo slovenskim in hrvatskim zahtevam po decentralistični ureditvi države, toda hujkanje in pritisak slovensko-hrvatskih »demokratov« s Sv. Pribičevičem in dr. Žerjavom na čelu je bil tako močan, da jim je Pašićeva vlada popolnoma popustila in predložila skupščini skrajno centralistični ustavni načrt. Razprave so bile burne. Že od vsega početka je bilo usodno to, da v skupščino ni hotel priti Radić s svojimi 49 poslanci. SLS se je znala še v tej razpravi in je nastopila z jako lepim, modernim, demokratičnim in socialnim ustavnim načrtom, ki je imel izrazito avtonomističen značaj. Svoje načrte, bolj ali manj podobne onemu SLS, so predložile še nekatere druge majhne skupine, dočim so bile tretje, kakor n. pr. Pucljevi »kmetijaci« sploh brez vsakega političnega programa. Ker Pašić-Pribičevičeva vlada kljub odsotnosti radičevcev ni imela večine, se je začela stara parlamentarna

nemoralnost, to je — kupovanje poslancev. Pašić je kupil najprej velik del bosanskih muslimanov, nato »kmetijacev« s tem, da je postal g. Pucelj minister in če bi to ne zadostovalo, si je zajamčil kot rezervo še socialiste s tem, da je obljabil njih voditelju E. Kristianu visoko mestu v Ameriki. S tem je bila politična usoda Slovencev in Hrvatov za dolgo let zapetljena. Na Vidov dan leta 1921 je prišlo do končnega glasovanja in tedaj je bila z 11 glasovi večine sprejeta nesrečna »vidovdanska ustava«, viz vsega pozneješega našega političnega gorja. Za vedno ostane pribito dejstvo, da so zakrivilo gorje naši slovenski liberalci vseh barv, t. j. Žerjav-Kramerjevi »demokratje«, Pucljevi »kmetijaci« in tako zvani narodni socialisti, ki so imeli skupno 15 poslancev. Tako se je najazornejše in tudi najusodnejše maščevala nad slovenskim ljudstvom strašna napaka, da pri teh zgodovinskih volitvah ni pokazalo dovolj političnih zrelosti in da je nasedlo nekaterim demokrščkim pustolovcem, ki so potem v narodni skupščini povzročili tako nesrečo.

(Nadaljevanje.)

Trboveljski cement, štorijo, žico, žičnike, blago za oblike, predpasnike ter špecerijsko blago kupite načeneje pri

MÜLLER-JU — GROSUPLJE

Ako bo gospodar ukazal hlapcu, da naj mu zmati pšenico, pa bi jo zapallil namesto zmatil — kaj ne bo tak gospodar poklical briče, da uklenejeno hudočnega hlapra? Tak hlapec je učitelj, ki naj bi k veri in Bogu vodil mladino, pa jo pohujšuje!

(I. Cankar.)

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

registr. zadruga z neom. zavezo

LJUBLJANA, MIKOŠIČEVA cesta 6,
(v lastni palači)

obrestuje hranične vloge
na jugodneje

Nove in stare vloge, ki so v celoti vsak čas razpoložljive, obrestuje po 4%, proti odpovedi do 5%.

Redni letni občni zbor krajevne organizacije J.R.Z. za občino Podgorico bo v nedeljo, dne 10. marca, po drugi sv. maši, ob pol 11 v Prosvetnem domu, Sv. Jakob ob Savi. Vabljeni vsi sočljeniki.

Semena (gospodarska, vrtna, cvetlična) in vrtov orodje kupite dobro in poceni v trgovini DUVNIK SEZNEREK, Ljubljana (palača Ljudske posojil).

Koliko bi bil človek težak na raznih planetih? Kadar pravimo, da je človek težak 76 kg, tedaj vemo, da ga zemeljska privlačna sila privlačuje k sebi s silo 76 kg. Privlačna sila pa je odvisna od velikosti in gostote nebesnega telesa. Čim manjši je planet, tem manjša je njegova privlačna sila. Človek, ki je na Zemlji težak 76 kg, bi tehtal na mescu 12.70 kg, na Jupitru 133 kg. Iisti človek bi tehtal na soncu 2000 kg. Če bi pa ta človek s 76 kg prišel na kako zvezdo, si je med Marsom in Jupitrom, bi bil težak 112

gramov. Na težo pa ne vpliva samo velikost nebesnega telesa, ampak tudi gostota snovi, iz katere je sestavljeno to telo. Če bi imela Zemlja le tipko tako gostoto, da bi bila po teži enaka soncu, bi bil kilogram na Zemlji težak 324.000 kg. Dekle, ki sedaj tehta 50 kg, bi potem tehtalo 16.000 ton. Če bi bilo mogoče zmanjšati privlačno silo, bi človek mogel opraviti veliko več dela. Tako bi človek, ki na Zemlji nese 50 kg, nosil na mescu 300 kg, na nekaterih manjših planetih celo 34.000 kg. Na teh planetih bi lahko dosegel rekorde, saj bi lahko preskočil največjo cerkev in nosil ogromne teže.

Kmet in škrte. Škrte pride na deželo in vidi kmetja na ajivi, ko nekaj seje. Prepričan, da se bo čutil kmet bogove kako počaščenega, če ga ogovori, reče: »Kar sej, prijatelj, sej, da bo hrane...« — Kmet ga prekine: »Saj, saj, sejem detele za volet.«

Oh ta Franček! Mati: »Franček, pazi, da se s kladivom ne udariš po prst!« — Franček: »Ne boj se, mama, žebelj bo Marica držala.«

Radi preuredivne trgovske prostorov v regulacijsko črto smo prisiljeni naše doseganje prostora trdke

F.I. GORIČAR Ljubljana
Sv. Petra 29

popolnoma izprazniti najkasneje do 30. maja t. l. — Da do tega časa načo zalogu POPOLNOMA IZPRAZNIMO,

polvolnero za fantovske obleke dvojnega širina Din 25.—
bošča, polvolnero špricano za moške obleke od 45.—
trpežno volneno črtasto in špricano od najnovije volneni kamgarini v vseh barvah 70.—
blago za damske plašče in kostume dvojna širina 20.—

Izkoristite ugodno priliko ter si nabavite blago za pomladne obleke pri nas, kjer boste kupili dobro blago po nizkih cenah

Sv. Martin je najbolj priljubljen svetnik na francoskem; ondi je njemu v počast posvečenih 3673 cerkva, vasi in trgov z njegovim imenom je pa 483. Grob sv. Martina se nahaja v katedrali v Tours, kjer je bil ta znani svetnik za škofa. Umrl je leta 397.

Več kot 35 učencev ne sme imeti noben razred v Franciji.

Od leta 1935 do 1937 je veljal v Bolgariji zakon, po katerem je iz vsake družine mogel zasesti samo en član državno ali občinsko službo.

boljše volneno v vseh modnih barvah	
130 cm široko	od Din 45.—
damsko volneno karirano in špricano blago	12.—
pratni blagovi za damske in otroške obleke	8.—
blago za predpasnike in moške srajce trpežno	7.—
in tako dalje.	

razprodajamo vse blago

20% ceneje

Na začetku leta 1968 so medke pomladanske obleke in sicer:

A. Verbajs, Ljubljana, Gospesvetska 10

Tel. 22-67

Kmetovalci in obrtniki!

Dospela nam je velika potiška provernila elektrumotorjev vseh velikosti in zapoteli — Cene konkurirajo — Preverjammo in izvajamo vse tozadne popravila v lastni delavnici pod strokovnim vodstvom in vsej garancijo — Dalje izvajamo tudi vaskrovite inštaliacije kakršna točka, telefonska in signalna naprava kakor tudi popravila medicinskih in radijskih aparatorov

Izdal se je. Vrbinc je pogorela hiša. Od zavarovalnice pride cemlec in vpraša: »No, oče, kako je pa ogenj nastal?« — Vrbinc: »Aaa?« — Cemlec: »Kako je začelo goreti?« — Vrbinc: »Hm, kar začelo jek!« — Cemlec: »Ali hitro ali počasi?« — Vrbinc: »Dolgo se ni hotelo prijeti.«

Semenski oves jejet jezen, domača hrana deželo, bančko izserno, grube, pesu in razne travne semena, nudi v najboljši kakovosti tvrdka Fara Pogonik, Ljubljana, Tyrševa (Dunajska) cesta št. 88 v Javnih skladisih.

Ubegli Rusi. Iz sovjetske Rusije je zaradi nezanesnega režima v druge države pobegnilo nad poldrugi milijon Rusov. Teh beguncev je: v Franciji okrog 100.000, v Nemčiji 100.000, na Poljskem 90.000, v Romuniji 700.000, na Kitajskem 200.000, ostali so pa v 25 drugih državah.

Zahajavate ih povsod!

Glavna kolektura srečk Državne razredne loterije

Alojzij Planinšek, Ljubljana
Beethovnova ul. 14 — Telefon 35-10 — Poštni ček. rač. 15.140

Vljudno obveščam cenične igralce Državne razredne loterije, da si lahko nabavijo srečke v moji kolekturi. Jamčim za solidno poslovanje, hitro obvestilo in takojšnje izplačilo dobitkov. Srečke pošiljam tudi po pošti. — Vaak je svoje sreče kovač! Tudi oni, ki še niso igrali, naj poskusijo srečo in takoj naroči srečke v moji kolekturi.

Žrebanje 36. kola Državne razredne loterije se prične 13. in 14. aprila

Dobitki Din 64,991.000—

Cena srečk za vsak razred $\frac{1}{4}$ Din 50—, $\frac{1}{2}$ Din 100—, $\frac{1}{1}$ Din 200—.

GAMA izdelek izdelkih načinov, snak inozemskim, nad polovico cenejši, 10-letna garancija, izdeluje
PODRŽAJ ORH. IG 147
PRI LJUBLJANI

Lastniki vrtov!

Mrežo in žico za ograjo, dobro pocinkano in vse orodje za vrt in polje dobite v Železnini **Fr. Stupica**

Ljubljana, Gospodvska cesta 1.

Hranilne knjizice, vrednostne papirje, delnice, 3% obveznice vnovčujem po najvišji ceni takoj v gotovini.

Kupo-prodaja nemščine

Kupujem srečne državne razredne loterije v moji kolekturi »VRELEC SREČE«.

Al. Planinšek, Ljubljana, Beethovenova 14

DRŽAVNA RAZREDNA LOTERIJA

Ker je spremenjeni loterijski načrt tudi v preteklem 35 kolu s svojo interesaranto izmenjavo našel veliko odobravanje pri kupcih srečk, ker so bile skoraj vse srečke ki so jih prejeli pooblaščeni organizatorji in njihovi podprodajalci, razprodane, je državna razredna loterija isti načrt pustila tudi za nastopajoče 36 kolo sreček.

Srečke I. razreda 36 kola so gotove ter izročene v prodajo dne 15. marca t. l. v 100.000 celih srečkah z trebenjem:

I. razred 13. in 14. aprila 1938.
II. " 18. " 11. maja 1938.
III. " 8. " 18. junija 1938.
IV. " 7. " 8. julija 1938.
V. " od 11. do vključno 22. avgusta v Beogradu
in od 26. avgusta do vključno 7. septembra t. l. v Skoplju.

Cena srečkami za vsak razred je sledenca: celo Din 200-, polovica Din 100- in četrtnika Din 50-.

Skupna vrednost dobitkov znaka

Din 64,991.000-

V tem kolu je 8 premij in sicer: Din 2.000.000-, 1.000.000-; 8 po 500.000-; 1 za 400.000-; in 2 po 300.000-. Poleg teh premij je veliko število dobitkov po Din 200.000-, 100.000-, 80.000-, 60.000-, 50.000-, 40.000-, 35.000-, 30.000-, 25.000-, 20.000-, 15.000-, 12.000-, 10.000- itd.

V najsrcenejšem slučaju lahko dobite skupno s premijo in dobitkom v V. razredu na eno srečko

Din 3.200.000-

Za izplačilo dobitkov jamec država kralj Jugoslavije. Srečke se lahko dobijo pri pooblaščenih prodajalcih in njihovih podprodajalcih srečk, ki se nahajajo skoraj v vseh večjih krajinah.

Podrobna pojasnilja o loterijskem nedru in splošnem pravilniku dobitka na zahtevo brezplačno pri vseh pooblaščenih prodajalcih sreček.

Z nakupom srečk državne razredne loterije vsak posameznik poleg osibne karosti, ki jo mora imeti, osebni pomaga naravnemu blagostanju obratništva, industriji in invalidom, ker se čisti dobitek od prodaje sreček sorazmerno razdeli v ozemljene namene.

V vsako hišo »Domoljuba«

»Domoljub« stane 38 din za celo leto, za inozemstvo 60 din. — Dopise in spise sprejema uredalstvo »Domoljuba«, naročnino, inače in reklamacije pa uprava »Domoljuba«. — Oglasi se zaračunavajo po posebnem ceniku. — Telefon uredništva in uprave: 40-64. Izdajatelj: dr. Gregorij Pečjak. — Urednik: Jože Košiček. — Za Jugoslovansko tiskarno: Karel Češ.

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetiske potrebuščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrestniki pomočnikov ali vasencev in narobe.

Pristožbina za male oglase se plačuje naprej.

Sadnega drevo

večjo množino raznih vrst, močno razvitega, prodam. Hafner Franc, Sv. Duš Stev. 16, pošta Škofja Loka

Hlepca na kmetijo

sprejemem. — Vičmarje št. 26, Št. Vid nad Ljubljano.

Odklo na kmetijo

iščem. — Remo Franc, Zadvor št. 28, Dobrunje.

Pomočnika

dobrega sprejmem takoj Vidmar Ludvik, kročač, Trebnje št. 12 na Dolenjskem.

Maisrja

trezrega in pridnega za oskrbo živine, sprejmem za stalno. — Ivan Potočnik, Bled II št. 2.

Cerkovnika - organista

tudi dobrega samouka, oženjenega, sprejme koncem aprila župni urad Sv. Trije kralji na Vrhu, p. Rovte.

Dobrega krovjarja

ki molže, ali pa primerno žensko, vzamem v stalno službo. 150 Din mesečno. — Studenec 1, Dev. Mar. v Polju št. 1.

Pastirja

in pastirico sprejmem. — Naslov v upravi »Domoljuba« pod št. 3832.

Sprijemam dehle

za vsa hišna in kmet-ska dela. — Strumbelj,

Ig št. 22 pri Ljubljani.

Vseh vrst oblačil

v ogromni izbiri moškega suknja, perila itd. kupite najcenejše pri Prešker, Ljubljana, Sv. Petra cesta štev. 14.

Kmetičko dehle

za delo na polju in v kuhinji sprejmem takoj ali najkasneje do 1. maja. — J. Leben, Šentjur, pošta Selca nad Škofjo Loko.

Les

večje množino lesenevoga in brastovega, prodam. — Šimenc, Češnjek 16, pošta Cerknje.

Raznoliko

oddam v najem. Naslov v upravi »Domoljuba« pod št. 3832.

Fanta

h govej živini in za poljska dela sprejmem. — Rode, Dev. Mar. v Polju št. 1.

Proda

kmetsko posestvo, obstoječe iz hiše in cea 20.000 m² zemlje v Zbilje pri Medvodah. — Poizve se pri posezniku Korbič, Zbilje.

Pastirja

in pastirico sprejmem. — Naslov v upravi »Domoljuba« pod št. 3832.

Težave občinskega svetnika, Urša:

»Odkar je moj mož občinski svetnik, vse noči ne more spati. — Mica: »Kako to? Ali ga seje razburajo ali pa javne skrbi tarejo?« — Urša: »Tisto ne, a že pri sejah se tako naspi, da mu doma ni več treba.«

Semenski krompir

prodam Žganjar, Selce 14, Laverca.

Roleški

najnovejši letnišnji modeli v največji izberi že od Din 550 — naprej. — Nova trgovina, Ljubljana, Tyrševa cesta 36, (nasproti Gospodarske zveze).

Hiapce

sprejme samostan Rocna, Št. Vid nad Ljubljano.

Bravo

prav dobro mlekarico, kupim. Zalošča c 80 b, Ljubljana - Moste.

Male arondirane pese

si hipo in novim gospodarskim poslopjem zelenjadem in mladim sadnim vrtom ca 7000 m² prvo-vrste njeve ob banovinski cesti, v vino-družnem kraju krake doline, prodam. Voda in elektrika v hiši. — Naslov pove uprava Domoljuba pod št. 3913.

Slatkišje

pridno in pošteno, za vrtov (poljska) in deloma tudi hišna dela, sprejmem. Plača po zmožnosti 200 do 800 dinarjev. Ponudbe z načinčno navedbo do sedanjega službovanja na naslov: Franc Crv, Bled, Prešernova 114.

Milinarja

zanesljivega, samanskega stanu rabim za kmet-sko in trgovsko mjetje. Rus, Grosuplje.

140 kolcev

najboljših znakov in 32 Singer in Pfaff Elvalnih strojev po zares nizkih cenah naprodaj pri PROMET (Nasproti križanske cerkve. Tudi ob nedeljih na ogled).

V skladu železniške postaje je izbruhnil požar, ki pa so ga kmalu zadušili. Pri poživbedah je bilo ugotovljeno, da v posodah, ki so bile pravljene za slušaj ognja, ni bilo vode. Nekaj dni nato je bila izdana uradna odredba, da se morajo posode tri dni pred požarem napoiiniti z vodo.

JUDSKA POSOJILNICA

R. Z. Z. N. Z.

v NOVEM MESTU, KRALJA PETRA TRG št. 3

ki posluje za kmetsko ljudstvo novomeškega okraja, nudi za vse vloge popolno varnost in obrestuje nove vloge po

3 — 5%

po dogovoru. Nove vloge se na zahtevo vsak čas v celoti izplačajo. Ravno tako tudi stare vloge do din 500—; ostale stare vloge se pa stopnjema izplačujejo.